

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Ani Stará Ľadoveň nie je „od macochy“

STRED: Pribudli nové povrchy ulíc, ale na priescestia si ešte počkáme

PODHÁJ-STRÁNE: Cesta postupuje – ale služby to majú stále veľmi náročné

SEVER: Park na Jilemnického ul. si zaslúži kompletnú revitalizáciu

KOŠÚTY: Nie je dobré, ak o veľkých zámeroch rozhoduje jeden hlas

ZÁTURČIE: Na sídlisku chýba veľký supermarket, ale nielen iba ten

PRIEKOPA: Oddychová zóna potoka Zázrivá sa dočká revitalizácie

MESTSKÉ NOVINY POMÁHAJÚ TALENTOM! Zapojte sa do našej výzvy, podporíme dva talenty sumou po 250 eur!

Silvii Koričárovej odovzdal Martin Kalnický špeciálnu prilbu s protiotrasovým efektom

Martinská verejnosť je v rozpakoch z toho, čo sa deje. Príkladom môže byť chaos a zmätok okolo podpísania/nepodpísania uznesenia ohľadne odmien pre poslancov.

Otázky vyvoláva aj ten fakt, že schvaľovanie odmien prichádza v nesprávnej dobe, keď sa škrtejú

dotácie na šport, kultúru a sociálnu oblasť, čo je dosť necitlivé voči občanom. No vedenie mesta napokon uznesenie podpísalo. A tak každý poslanec dostane odmenu za prvý polrok 2020 vo výške 500 eur.

Ako poslanec Martin Kalnický už avizoval v minulom vydaní MN, keď dostane odmenu v akejkoľvek výške, daruje ju MESTSKÝM

NOVINÁM. Tie ju potom venujú dvom talentom, ktorých projekty budú najlepšie spomedzi prihlásených. MN finančne podporia najúspešnejších uchádzačov (250 + 250 eur), preto neváhajte a zareagujte na našu výzvu!

Pošlite nám preto svoj krátky príbeh! Zaujímá nás, ako ste začínali so svojou kariérou, čo vás k tomu

viedlo, aké výsledky ste už dosiahli (na Slovensku alebo v zahraničí), aký prínos má z vašej činnosti daná komunita, ako by ste chceli svoje nadanie zúročiť v ďalšom období, aké máte plány do budúcnosti, ambície, ciele a na čo konkrétne by ste tento náš príspevok použili!

Zapojte sa do našej výzvy, napíšte nám do 30. septembra 2020, prečo máme podporiť práve váš talent – na mail: redakcia@mestskenoviny.sk, a možno práve váš príbeh nás tak chytiť za srdce, že vás odmeníme sumou 250 eur!

Toto nie je jednorazová iniciatíva, MESTSKÉ NOVINY vo svojej histórii už pomohli viacerým talentom. Mladej motokrosovej pretekárke Silvii Koričárovej, ktorej sľubne sa rozvíjajúca kariéra zastavil ťažký pád, sme odovzdali špeciálnu prilbu s protiotrasovým efektom. O niečo neskôr sme ocenili literárny talent Janky Jesenskej a šachový talent Lukáša Zumrika, ktorých príbehy nás presvedčili, že si odmenu zaslúžia.

MN kúpili oblečenie pre mladých hokejistov vo výške 2000 eur a spolu doteraz prerozdeleni už viac ako 3600 eur.

My svoje sľuby plníme a stanoviská nemeníme (na rozdiel od vedenia mesta)!

Autor, foto: Eubomír Chochula

EDITORIÁL

Život mesta nemá prázdniny

Zaužívané slovné spojenie „uhorková sezóna“ v Martine neplatí. Aj počas prázdnin sa stále niečo deje a niečo rieši. Bežný rozsah MESTSKÝCH NOVÍN nestačí na to, aby sme zaznamenali všetko

podstatné, preto prinášame aspoň to najpodstatnejšie.

Opäť si všímame život mestských častí aj s medailónmi osobností mesta – tieto informácie nenájde občan Martina nikde inde. Teší

nás, že to oceňujete. Sme radi, že vás môžeme podrobne informovať o príprave na „investíciu storočia“ – výstavbu novej Univerzitnej nemocnice. Samozrejme, nezabúdame na aktivity v kultúre a športe. MESTSKÉ NOVINY sú obrazom života – ten je neraz zložitejší, než

sa zdá. No bez informácií a bez komunikácie sa nezaobídú ani poslanci ani občania.

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

Osobnosti

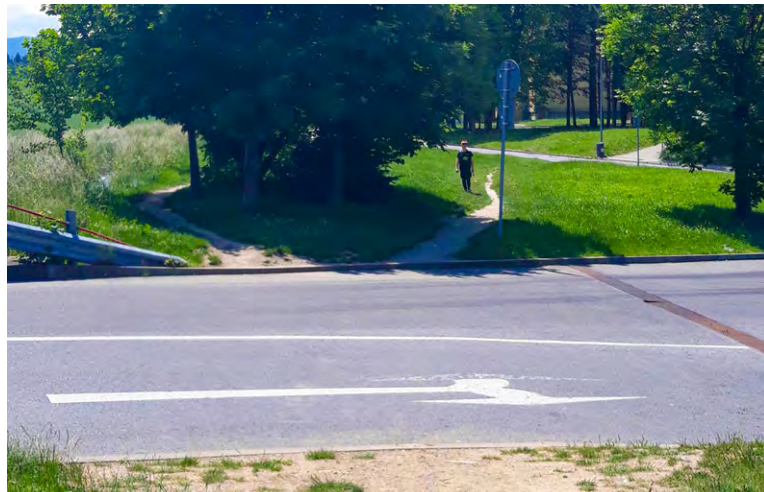

Pribina

Knieža Nitrianska, zakladateľ kresťanskej tradície (* okolo roku 800 – † 861 Blatensko). Na prelome 8. a 9. stor. vznikla po porážke Avarov cisárom Karolom Veľkým v strednom Podunajsku sústava slovanských kniežatstiev. Jedným z najvýznamnejších bolo Nitrianske kniežatstvo a jeho prvým známym vládcom bol knieža Pribina. Pribina udržoval dobré vzťahy s Franskou ríšou a umocnil ich sobášom s členkou Wilhelmského rodu z Regensburgu. Pribina (pohan) dal vystavať svojej kresťanskej manželke a jej sprievodu v r. 828 kostol, pravdepodobne na mieste dnešného hradu v Nitre. Za vlády Pribinu sa začal rozkvet významných centier, z ktorých mnohé vo forme hradov a neskôr miest hrali veľmi dôležitú úlohu v priebehu celého stredoveku. V r. 830 – 833 viedol Pribina boje s moravským kniežatom Mojmirom. Po neúspechu bol vyhnaný z Nitrianska. Spojením Moravského kniežatstva s Nitrianskym vznikla jedna z najmocnejších ríš strednej Európy – Veľká Morava. Po neúspešnom hľadaní útočiska sa dostal vďaka franskému markgrófovi Ratbodovi do kontaktu s kráľom Ľudovítom Nemcom. Ten okolo r. 840 prideliť Pribinovi do správy panónsku časť Korutánskej marky – územie okolo Zaly v dolnej Panónii (dnešné maďarské Zadunajsko, časť rak. Burgenlandu, južného Štajerska a sev.-vých. Slovinska) a o desať rokov mu ho dal do trvalého vlastníctva ako dedičné léno. Jeho sídlom bol Blatnohrad (Zalavár). Pribina je hodnotený ako schopný a spravodlivý panovník, symbol cieľavedomosti. Umrel pravdepodobne v boji s Moravanmi v r. 861. V Martine je po ňom pomenovaná ulica na Starej Ľadovni.

Zdroj: Dr. M. Ruttkay, CSc. - pr1bina.sk, refresher.sk, foto: archív M. B. (autor návrhu známky: Jozef Cincik, tlač: Neografia)

Skúšobné riešenie potvrdené, ešte chodník

Z Krónerovej ul. sa nedá dostať do Tesca normálne a bezpečne, len po tomto chodníku a po ceste.

Uplynul už predpokladaný čas overovania nového systému organizácie dopravy na Ul. N. Hejnej na Ľadovni. Uskutočnilo sa už na MsÚ vyhodnotenie doterajšej pokusnej prevádzky? Bude dopravné značenie podľa skúšobného variantu už natrvalo, vrátane vybudovania deliaceho ostrovčeka na križovatke ulíc N. Hejnej - Stavbárska?

Zuzana Kalmanová, hovorkyňa mesta Martin:

- Áno, overovacia prevádzka predmetného úseku bola ukonče-

ná. Na komunikácii na Ulici Nade Hejnej bude ponechaný zmenený stav – jednosmerná prevádzka s vyznačením nového vodorovného dopravného značenia.

Oslovili sme aj poslanca za túto mestskú časť, ktorý sa problémom zaoberal.

Martin Kalnický pre MN povedal: - Chodím cez križovatku Stavbárska – N. Hejnej dosť často a aj keď nové riešenie prináša trochu zachádzku okolo Tesca, myslím, že dôležitejšia je bezpečnosť. Takto je to bezpečnejšie než predtým. Vieme, že v minu-

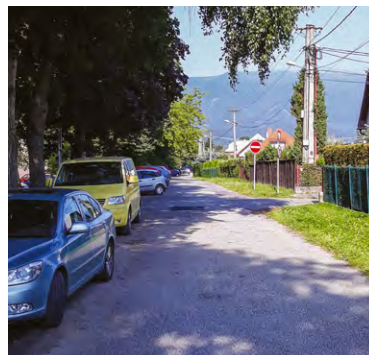
losti tam došlo aj k smrteľným úrazom. Ja som upozorňoval na výbore mestskej časti, a kolegovia poslanci sa s mojimi argumentami stotožnili, aby sa na Stavbárskej ul. posunula značka Daj prednosť v jazde! trochu nižšie dolu, bližšie ku križovatke, lebo ľudia – keď vedia o zmene značenia – môžu podvedome prehládnuť značku. Viacerí občania ma už na to upozornili a ja to riešim.

V minulom volebnom období sme rozhodli o postupných opravách ciest v meste a som rád, že súčasné vedenie mesta tento projekt nezastavilo a pokračuje v ňom. Aj Ľadovni to výrazne pomohlo. Jediný problém pri tej opravě Ul. N. Hejnej je, že rovno v pravotočivej zákrute križovatky je kanalizačná vpusť a pri dažďoch voda nedostatočne odteká a stojí tam. Už som sa tam stretol aj so zamestnancami z mestského úradu, aj Turvodu aj Brantnera a verím, že v krátkej dobe sa to podarí odstrániť.

Keď sa podarí doriešiť ešte už asi dva roky intenzívne pripomienkovaný chýbajúci chodník Kronerova ul. – Tesco, považoval by som tieto systémové zmeny za uzavreté a ostane tu už len riešenie drobnejších vecí, ktoré prinesie život.

Autor a foto: (bk)

Stará Ľadoveň nie je „od macochy“

Spojovacia ulica by mohla niesť názov Gorazdova

Táto štvrť neostáva na okraji pozornosti. Ako dovoľia financie a ako veľký stupeň deštrukcie chodníkov, zaradíme jednotlivé akcie do plánu. Berieme Starú Ľadoveň ako súčasť našej mestskej časti, – hovorí poslanec Martin Lechan.

Zámerov pre túto štvrť rodinných domov je viac. Jedným z nich je pokračovanie chodníka zo zámkovej dlažby popri Národnom cintoríne na Sklabinskej ul., od Rastislavovej v I.

fáze po Kocel'ovu, v II. fáze po Poničanovu ul. Jednak už stav chodníka nie je dobrý a jednak na ňom chýbajú bezbariérové nájazdy a má zvlášť vysoké obrubníky.

M. Lechan ďalej pokračuje: „V tomto roku sa bude za cca 10 000 eur rekonštruovať východný chodník na Kocel'ovej ul. Všetko sú to akcie z rozpočtu mestskej časti, pre Kocel'ovu je už aj dodávateľ, parkovisko a Sklabinskú ulicu by sme radi začali v budúcom roku a dokončili v tom nasledujúcom. Momentálne sme riešili aj vo výbore mestskej časti spojovaciu ulicu celej štvrte Stará Ľadoveň, ktorá ju oddeľuje od sídliska Ľadoveň. Pracovne jej – v súlade s „veľkomoravskou terminológiou“ – celej štvrte, hovoríme neoficiálne Gorazdova ul. Je to do 500 m dlhá ulica, na ktorej je už okolo 200 m spevnenej odstavnej plochy. Radi by sme zvolili ekologické riešenie tzv. zatravnovaciami tvárniciami. Zrejme to budeme robiť v 2 etapách – od Rastislavovej po Kocel'ovu a následne

po Poničanovu. Služi to do určitej miery aj pre obyvateľov sídliska, ktoré je akoby oddelené krásnou jednostrannou alejou, ale v skutočnosti tieto dve časti navzájom komunikujú. Pre množstvo obyvateľov sídliska služi táto štvrť ako pešia či cyklo-spojovacia do centra mesta. Stretávame sa s otázkami, či neurobiť „skratku“, prepojiť novú a Starú Ľadoveň. Ale určite nie, nechceme spôsobiť zhustenie premávky v tejto časti.“

Autor, foto: (bk)

M. Lechan pri pripravovanom rozšírení parkovacích plôch na Starej Ľadovni.

O aktuálnych otázkach rozvoja martinskej časti Stred Oživenie, aj pretrvávajúce nedostatky

Obyvatelia Hečkovej ul. sa už tešia z krásneho koberca (pod ním je stará kamenná dlažba)

je hodnota diela tejto akcie na Hečkovej ul. a na ďalších rekonštruovaných uliciach?

- Do konca júna 2020 mesto Martin zrealizovalo rekonštrukčné práce asfaltom v celej šírke na uliciach: Ul. kolónia Hviezda (1. etapa) s nákladom 68 177 eur; Ul. Červenej armády a Komenského (pri obchodnom dome Lidl) s nákladmi 107 691 eur; Ul. Dúbravca s nákladmi 176 983 eur; Ul. Nade Hejnej s nákladmi 196 106 eur; Hollého ul. s nákladmi 145 336 eur; Severná ul. s nákladmi 14 909 eur a Ul. kolónia Hviezda (2. etapa) s nákladmi 156 347 eur. V nasledujúcich týždňoch sa uskutočnila rekonštrukcia Hečkovej ul. s nákladmi 67 724 eur (júl 2020). Okrem toho boli v meste realizované niektoré menšie investičné akcie, ktoré väčšinou súviseli s rekonštrukčnými prácami na týchto uliciach – napr. rekonštrukcie uličných vpustí, obnova cestného rigolu na Hollého ul. a podobne. Vzhľadom na výšku rozpočtovaných finančných prostriedkov je zatiaľ rekonštrukcia Hečkovej ul. v tomto roku posledná. Ďalšie rekonštrukčné práce budú realizované v závislosti od vyčlenenia ďalších finančných prostriedkov.

V tomto roku sa mali rekonštruovať aj žel. prístupia na Ul. Bernoláka-Robotnícka, a Škultétyho-Čs. armády. Ako ďaleko je príprava týchto rekonštrukcií?

- Vzhľadom k tomu, že železničné prístupia sú majetkom Železníc Slovenskej republiky, je aj ich rekonštrukcia plne v ich kompetencii. Mesto Martin pravidelne rukuje so všetkými kompetentnými subjektmi, aby zabezpečilo čo najrýchlejšiu a najbezpečnejšiu realizáciu všetkých potenciálne nebezpečných úsekov v meste.

Autor, foto: (bk)

Osobnosti

Jozef Sucháček

Funkcionár KSC, robotník (* 1. 10. 1896 Lačnov, okr. Vsetín - † 28. 3. 1971 Martin). Pochádzal z robotníckej rodiny. V r. 1903 – 11 vychodil základnú školu v Lačnove a vo Valašských Kloboukoch, kde následne pracoval ako robotník, potom v Púchove, v Baťových závodoch v Zlíne, Ostrave a Bratislave. Od r. 1922 – 1933 pracoval v Martine – v Celulózke, v r. 1928 – 30 člen Červených odborov a FRTJ ai. spolkov, 1933 – 1945 bol sezónny stavebný robotník vo f. Hlavaj – Palkovič – Uličný v Martine. V r. 1945 – 46 pôsobil ako podpredseda MNV a člen pléna OV KSS v Martine, v r. 1947-51 člen závodnej stráže v podniku Brokát vo Vítkove, 1951 – 52 kádrový referent tamojšieho ONV, 1947 – 53 bol členom pléna KV KSC v Ostrave. Od 1953-56 vrátnik Dopravného podniku v Martine, od r. 1956 na dôchodku. Od r. 1918 člen Čs. sociálnodemokratickej strany robotníckej, účastník triednych bojov, od 1920 člen marxistickej ľavice, od 1922 člen KSC, spoluzakladateľ straníckej bunky v Celulózke, organizátor štrajkov a demonstrácií pracujúcich, ktorých záujmy obhajoval aj ako člen mestského zastupiteľstva, odkiaľ r. 1939 nútene odstúpil. Po rozbití republiky sa zapojil do ilegálneho protifašistického odboja, niekoľkokrát bol režimom Slovenského štátu väznený. Bol príslušníkom II. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika. V r. 1944 – 45 bol členom ilegálneho Okr. revolučného národného výboru v Martine a členom Národnej stráže. Po oslobodení prispel politicko-organizátorskou prácou k povojnovej obnove a industrializácii regiónu. R. 1963 vyznamenaný Za zásluhy o výstavbu, r. 1964 Radom práce a re-zortnými vyznamenaniami. V Martine je po ňom pomenovaná ulica na Ľadovni. **Zdroj: I. Kučma (Srdcom v Turci – Malý lexikón turč. osobností socializmu, Život Turca), foto: archív M. B.**

Centrálna časť Martina je najviac zaťažená nielen rôznymi kultúrnymi, spoločenskými a rozhodovacími funkciami úradov, ale aj návštevnosťou domácich i turistov. Preto sme položili niekoľko otázok hovorkyni mesta, na otázky MN odpovedá Zuzana Kalmanová.

Na jednom z minulých zastupiteľstve p. viceprimátorka ukazovala projekt prístavby vo dvore Denného centra na Škultétyho ul. Môžete mi poskytnúť tento projekt? Nakoľko je aktuálna a pripravená táto prístavba a pripravuje sa nadstavba DC s 10 lôžkami, ktoré by čiastočne menili účel DC?

- Projekt prístavby Denného centra na Škultétyho ulici je momentálne vo fáze prípravy projektovej dokumentácie. Po jej dokončení bude projekt realizovaný v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov.

Pri Slov. komornom divadle prebiehali koncom júla výkopové práce (21. 7.) pre vzdušnú trampolínu. Čo je to za projekt? Aká firma realizuje

práce a bude prevádzkovať atrakciu?

- Cieľom mesta Martin pri osadení trampolíny je vytvoriť v centre mesta oddychovú plochu pre mladé rodiny s deťmi, ktoré ju s obľubou využívajú. V priestore medzi Turčianskym kultúrnym strediskom a Slovenským komorným divadlom bude dočasne inštalovaná jedna trampolína, od ktorej si magistrát sľubuje oživenie celej oddychovej zóny tak, ako sa to v zime podarilo ľadovej ploche. Inštalácia neruší plánovanú výsadbu stromov a ani iné zaujímavé projekty, ktoré dal vypracovať výbor mestskej časti Stred a vedenie mesta ich jednoznačne podporilo. Trampolína bude prevádzkovaná do 15. októbra 2020 v čase od 10. h do 18. h. Vzduchovú trampolínu bude prevádzkovať Správa športových zariadení mesta Martin.

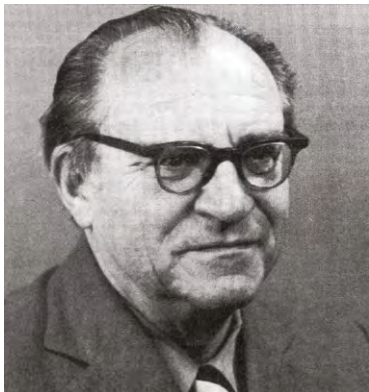
Aké rekonštrukcie povrchov ulíc prebiehajú a budú prebiehať v mesiacoch júl-august-september 2020? Na Hečkovej ul. položili aj asfaltový koberec - budú rekonštruovať aj rozpadnutý západný chodník? Aká

Tu vo dvore Denného centra by mohla byť vitaná prístavba DC. A možno aj nahradenie hrzdavejúcich workoutových zariadení lavičkami.

Osobnosti

Karol Matulay

Lekár – neurológ a psychiater, univ. profesor (* 11. 10. 1906, Rajec – † 20. 6. 1998, Bratislava). Významná osobnosť slovenskej medicíny a vedy, zakladateľská osobnosť univerzitnej nemocnice v Martine. V r. 1917 – 25 študoval na gymnáziách v Trenčíne, Žiline a Bratislave, kde v r. 1925 – 30 absolvoval Lekársku fakultu UK. V r. 1930 – 43 pôsobil ako sekundár, asistent a zástupca prednostu a v r. 1943 – 45 prednosta Kliniky pre choroby duševné a nervové UK resp. SU, kde prednášal neurológiu a psychiatriu. Od r. 1942 bol prvým slovenským profesorom psychiatrie a neurológie. V r. 1946 ho vylúčili zo školských služieb, 1945 – 46 bol posudkovým lekárom poisťovne, 1946 – 55 riaditeľom Psychiatrickej liečebne v Pezinku, 1956 – 65 neurológ MÚNZ v Bratislave, od r. 1966 pôsobil v Martine. Najprv ako vedúci katedry psychiatrie Lekárskej fakulty UK, súčasne zakladateľ a 1967 – 81 prednosta Psychiatrickej kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Martine. Aj na dôchodku v Bratislave pracoval a venoval sa problematike zdravotne postihnutých detí. Vo vedeckovýskumnej práci i v klinickej praxi i v pedagogickej činnosti sa venoval ťažiskovo problematike psychiatrie a neurológie, osobitne epileptológie a rehabilitácie v psychiatrii, liečby prácou. Vydal viacero monografií a štúdií i niekoľko vysokoškolských učebníc. Pod jeho vedením sa martinská psychiatrická klinika stala centrom psychiatrického výskumu a liečby na Slovensku i v ČSSR a v európskom kontexte. Bol predsedom Slov. neurologickej spoločnosti, podpredsedom Slov. psychiatrickej spoločnosti, r. 1976 bol vymenovaný za ambasádora Medzinárodnej ligy proti epilepsii so sídlom v Londýne. Je po ňom pomenovaných viacero zariadení zdravotníckych a sociálnych služieb.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, cspychiatr.cz, adzpo.sk, foto: cspychiatr.cz

Park na Jilemnického ul. si zaslúži kompletnú revitalizáciu

„V mestskej časti Sever sme sa počas jari, v rámci možností, ktoré nám opatrenia proti šíreniu koronavírusu umožňovali, snažili využiť čas a finančné prostriedky čo najefektívnejšie,“ hovorí pre MN predseda VMC Sever Jozef Krištoffy a vzápätí pokračuje:

„Prvou investíciou sme mierne rozšírili a zrekonštruovali parkovaciu plochu pri bývalej kotolni pri bytových domoch na Ul. budovateľov (5 a 6), kde sa momentálne nachádza 15 parkovacích miest.

Po skončení prác sa mechanizmy presunuli medzi bytové domy na Jilemnického ul. (5 – 7), kde sme taktiež mierne prehĺbili a rozšírili parkovaciu plochu, čím vzniklo 13 plnohodnotných parkovacích miest, a zároveň sme komunikáciu sprevádzali aj smerom k Nálepkovvej ul., aby mohla byť táto plocha využívaná obyvateľmi všetkých priľahlých

bytových domov. Vďaka miernej úprave projektu sa nám podarilo zachovať viac zelene aj zdravý strom. Z finančných prostriedkov mesta Martin sa podarilo zrealizovať komplexnú rekonštrukciu cesty na Ul. Červenej armády (od jednosmerky po „slimák“) a časť cesty na Komenského ul. popred Lidl. Asfaltéri sa realizovali aj na časti Severnej ul. od katastra smerom k sociálnemu zariadeniu Medik-M. Samozrejme, máme množstvo požiadaviek a plánov, ktoré by sme radi zhmotnili v blízkom období. Všetko však bude závisieť od množstva finančných prostriedkov, ktoré budeme mať k dispozícii pre našu mestskú časť Sever. Ako priority by som spomenul aspoň parkovisko pri bytových domoch na Jilemnického ul. (2 a 55). Cesta, chodník a parkovacie plochy okolo ZŠ Dubčeka, chodník na Palkovičovej ul. a riešenie parkovania na Bello-

Jozef Krištoffy

vej ul. a Ul. Rumunskej armády. Ako významnú zónu celomestského významu považujeme park na Jilemnického

ul., ktorý vzhľadom na to, že sa tu nachádza pietne miesto a pamätník SNP („Pušky“) si zaslúži kompletnú revitalizáciu, ktorú by sme radi realizovali v najbližších dvoch rokoch. Všetko však závisí aj od priorit vedenia nášho mesta, ako aj od názorovej zhody medzi kolegami poslancami. Osobitnou témou je budovanie veľkokapacitných polo- podzemných kontajnerov, ktorých realizáciu urgujeme pri každej novej príležitosti.“

Autor: (Fch)

Pri tejto práci treba mať veľkú empatiu a trpezlivosť

Zľava: T. Škorvágová, M. Rafaj, V. Karolčíková a klientka J. Valovičová

Nezisková spoločnosť Medik-M, ktorá už niekoľko rokov poskytuje kvalitné sociálne služby pre seniorov, otvorila vlni koncom júna nové zariadenie rodinného typu pre imobilných klientov.

Pri príležitosti tohto výročia oslovili MN riaditeľ a Medik-M, n. o., Milana Matiu: „V tejto budove na Severnej ul., ktorú sme vlni zrekonštruovali, sú umiestnení imobilní klienti. Je tu k dispozícii 18 lôžok pre ležiacich klientov so 6

jednolôžkovými a 6 dvojlôžkovými izbami. Klientom zabezpečujeme kvalitnú sociálnu a zdravotnú starostlivosť 24 hodín denne počas celého roka, o ktorú sa stará 10-členný odborný a kvalifikovaný personál (dve zdravotné sestry a osem opatrovateľov). Okrem tejto činnosti v zrekonštruovanom pavilóne na Severnej ul. pre ťažšie stavy sa venujeme aj klientom v hlavnej budove na Východnej ul., kde je zariadenie pre seniorov (54 lôžok) a denný stacionár (50 miest). Čo sa týka iniciatívy mesta Martin vo veci

avizovanej prestavby Denného centra, nie je to dobrá voľba pre sociálne zariadenie, skôr by sa mesto malo zamerať na výstavbu nového sociálneho zariadenia. No v rámci konkurencie by to bolo prínosom pre nízkoopríjmových seniorov, lebo nie každý si môže dovoliť byť umiestnený v našom zariadení.“ Objekt na Severnej ul. bol mestským majetkom, ale v júli tohto roku ho MsZ schválilo odpredať Medik-M podľa znaleckého posudku za 103 000 eur s podmienkou, že tam má poskytovať sociálne služby minimálne tri roky. „V prednej časti budovy (440 m²), kde bol predtým archív mesta Martin, už viac ako rok prevádzkujeme sociálne zariadenie pre seniorov a v zadnom trakte (200 m²), kde bola v minulosti výmenníková stanica, začíname s rekonštrukciou. Plánujeme to prerobiť na ambulanciu a v roku 2022 by sme tam chceli privítať prvých klientov,“ dodal pre MN M. Matia. Zdravotná sestra v zariadení na Severnej ul. Tatiana Škorvágová pre MN poznamenala: „Pri tejto práci treba mať veľkú empatiu a trpezlivosť. Klientom, ktorí majú u nás vytvorené výborné podmienky, sa snažíme pomáhať, ako sa len dá.“

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Bude pilotný parkovací dom?

Táto mestská časť je špecifická prepojením na rekreačnú zónu Martinské hole a súčasne zaznamenáva významný urbanistický rozvoj. Logicky preto vyvstal strategický zámer: kontinuálna rekonštrukcia chodníkov a ciest, výstavba parkovacích miest, revitalizácia prestarnutej a výsadba novej zelene. K tomu patrí aj revitalizácia nástupnej zóny na Martinské hole - okolo konečnej zastávky MHD.

Jedným zo štyroch poslancov v mestskej časti Podháj-Stráne je Slavomír Šuch. MN sa ho spýtali, čo z toho sa darí?

„Určite možno spomenúť vybudovanie niekoľkých parkovísk

Povrch Ul. Hrdinov SNP je v hornej časti v katastrofálnom stave

a hlavne postupnú rekonštrukciu hlavnej tepny mestskej časti – ulic Hollého – Hrdinov SNP. Nedávno sme odovzdali ďalší úsek od Bezručovej ul. po Horskú ul. Zostáva ešte úsek, ktorý môže prísť do rekonštrukcie (podľa finančných zdrojov mesta)

po dokončení rekonštrukcie vodárenskej siete. Ďalšou veľkou akciou je príprava na výstavbu parkovacieho domu. V spolupráci s a.s. Turiec (ktorá má v meste na starosti parkovanie) a so spoločenstvami vlastníkov bytových domov sme rozbehli občiansku anketu, ktorej cieľom je vytipovať vhodné lokality, zistiť, akú vzdialenosť parkovacieho domu od bytových domov občania akceptujú a či ho v daných lokalitách vôbec chcú. Zatiaľ sa javí ako vhodná lokalita v priestore Ul. Timravy. Samozrejme, nemožno predpokladať, že by to bolo bezplatné parkovanie – musí to byť prevádzkovateľne udržateľné. Pôjde o prenájom alebo kúpu parkovacieho miesta; ide o to, aby bola cena pre ľudí zvládnuťelná. Príkladov z iných miest nie je extra veľa, pôjde možno o pilotných projekt. Každopádne nie je predstaviteľné pokračovať ďalej v budovaní parkovacích miest na teréne – voľné plochy už v podstate nie sú, pokračovať na úkor zelene, to nie je udržateľné.“

Autor, foto: (bk)

Gastronómia je beh na dlhú trať

Na Podháj a Stráňach je viacero pohostinstiev a reštaurácií i hotely. Konkurencia tu bola vždy vysoká. Jeden z podnikov - pizzeria

Kamil Podhorský

Venezia funguje už osmádesiat rokov. z toho ôsmy rok ako vlastníci. Pizzeria mala vždy aj dost' silný rozvoj pizze, minútiok, šalátov ai., a cez „koronu“ začala rozvíjať aj denné menu. Zákazníci to prijali a navykli si na to, takže veľa ľudí si nechalo vozit' denné menu i do práce a niektorí aj domov. Možno to bolo pre nich aj pohodlnejšie, že nemuseli nikam chodiť.

Kamil Podhorský, majiteľ pizzerie Venezia: - Dá sa povedať, že zas vidím staré známe tváre, ľudia sa vracajú. Teraz sa nám ešte relatívne dobre dýcha, ale čo bude v septembri – októbri... Tie tri-štyri mesiace sme nežili, len živorili. Sledovali sme postupné uvoľňovanie opatrení a otvorili sme od júna, keď to opatrenia dovolili. Nábeh bol pomalší, ale ľudia sa

pomaličky vracali. Vďaka tomu sme dokázali udržať ako-tak výkony a aj zamestnanosť, neprepustili sme nikoho. Ledva sme sa trochu rozbehli – a už sa zas spomínajú prísnejšie opatrenia... Vidíme a počujeme to, nových prípadov je viac. Nie je to dobré. Ak by sa to malo vrátiť, už neviem, ako by sme to „rozchodili“. Už teraz to bolo veľmi ťažké... Pracuje celá rodina – žena, mama, otec, všetci nám pomáhajú. Šťastie, že sme mali nejaký „vankúš“, ktorý sme vedeli použiť, ale neviem si to predstaviť, ak by sa to malo vrátiť ešte raz. No do programu štátnej pomoci sme sa nezapojili. Tá pomoc bola dost' neúčinná. Zoberiete na zamestnanca príspevok a máte sa zaručiť, že ho neprepustíte – ale vy neviete, či o tri-štyri mesiace nepríde kríza, nebudaj človeka prepustíte a od štátu príde požiadavka vrátiť peniaze, ktoré ste použili pre zamestnanca. Odkiaľ ich vezmete, keď bude kríza? Okrem toho by ste museli zaplatiť za zamestnanca odvody, ale z čoho, keď idete povedzme na 50% a ste radi, že zaplatíte režiu? A niekedy ani to nie. Nikto nevedel, čo bude na druhý deň, a nie čo bude o mesiac – dva - tri. Stále sa hovorí, že kríza ešte len príde. Človek nevie, či robiť nejaké

investície, či nie, je to patová situácia, neistota. No celá gastronómia je o stálom investovaní. Nedá sa povedať – už to beží, už mám reštauráciu hotovú.

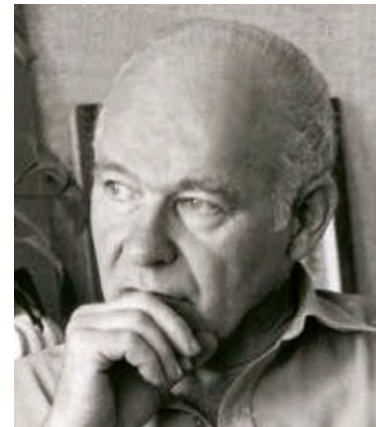
Jedným z nástrojov štátnej pomoci mali byť aj prekleňovacie úvery bánk - no tie sa, žiaľ, nevzťahujú na každého. Kto má viac firiem; a nezávisle od toho, či fungujú, alebo sú kvôli „korone“ mŕtve“, neplní kritériá... Občas, nepravidelne sa tu schádzali aj poslanci za mestskú časť, - uzaviera K. Podhorský. - Nemám s tým problém, poskytnem im aj salónik, keď bude treba. Treba si navzájom pomôcť. Ja za to nič neočakávam. My máme pre každého dvere otvorené.

Autor, foto: (bk)

Manželia Rumanovci zo Záturčia si zvyknú občas zísť do Venezie a potvrdili: „Sme spokojní!“ ©

Osobnosti

Štefan Mruškovič

Etnológ, muzeológ, vedec, publicista a pedagóg (* 10. 9. 1932 Smolenice - † 3. 1. 2016 Martin). Po nadobudnutí základného a stredoškolského vzdelania (grafik) študoval v r. 1953-1958 na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, do r. 1963 pôsobil na katedre etnografie a folkloristiky a neskôr tam prednášal muzeológiu externe až do r. 1989. Už počas štúdií a aj neskôr sa vo vedecko-výskumnej činnosti zameriaval na materiálnu kultúru, ľudové staviteľstvo a ľudové výtvarné umenie. V r. 1966 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a v nasledujúcom roku mu udelili titul CSc. a získal aj titul PhDr. Vzťah k hmotnému dedičstvu z oblasti ľudovej kultúry priviedol Š. Mruškoviča na pôdu múzea. V rokoch 1963 až 1975 zastával post riaditeľa v Slovenskom národnom múzeu (SNM - od r. 1969 Etnografický ústav, potom Etnografické múzeum) v Martine. Bol i redaktorom a zostavovateľom zborníka SNM – Etnografia 1965 – 1978 a zakladateľom edície Národopisné zbierky SNM a múzeu na Slovensku – Fontes. Cieľavedomou prácou prebudoval SNM na medzinárodne uznávané pracovisko. V Slov. národnej galérii pracoval ako riaditeľ v r. 1975–1989. V r. 1990 sa vrátil do martinského SNM a žil vo Vrútkach. V r. 1995 – 2005 pôsobil ako pedagóg na Univerzite M. Bela v Ban. Bystrici. Publikoval vyše 200 vedeckých a odborných štúdií a článkov, samostatných knižných prác a tvorivo spolupracoval i na monografiách. Jeho činnosť bola ocenená Cenou nár. umelca Martina Benku (1978), Cenou Jána Mjartana, Cenou A. Kmeť'a ai. Zaslúžil sa o i. o vybudovanie Galérie ľudového umenia, stálej etnografickej expozície v II. budove SNM a o vybudovanie prvého skanzenu na Slovensku – Múzea slovenskej dediny v Jahodníckych hájoch. O. i. bol aj autorom publikácie Vrútky 1255 – 2000. Zdroj: teraz.sk, adoc.tips, zuzanabenuskova.sk, foto: archív EÚ SAV

Osobnosti

František Gnypp

Redaktor, vydavateľský pracovník, obchodár (* 5. 2. 1924 Šútovo – † 13. 1. 1988 Martin). Osobnosť Matice slovenskej a kultúrneho života v Martine. V rokoch 1939 – 1944 vyštudoval obchodnú akadémiu v Martine, roku 1951 Vysokú školu hospodárskych vied v Bratislave. R. 1957 sa vyučil za reprodukčného fotografa v Severoslovenských tlačiarňach v Martine, do roku 1963 externe študoval polygrafiu na Strednej umelecko-priemyselnej škole v Bratislave a Strednej priemyselnej škole grafickej, do roku 1964 knihovníctvo na Filozofickej fakulte v Bratislave, roku 1971 získal titul PhDr. V r. 1945 bol učiteľom na meštianskej škole v Sučanoch, 1948 – 1949 na obchodnej akadémii v Bratislave, 1950 účtovník v Severoslovenských tehelniach, v rokoch 1950 – 1951 v Priemstave v Žiline, od 1951 v Matici slovenskej v Martine, kde neskôr viedol technický a vydavateľský odbor, po r. 1961 samostatný vydavateľský odbor, od roku 1972 po odvolaní z vedúcej funkcie pracoval v edičnom referáte vydavateľského odboru. Venoval sa aj prekladateľstvu z ruštiny, napísal viacero príručiek pre čitateľské krúžky a redigoval odborné publikácie. Zapojoval sa do druhého odboja v Sučanoch a po vypuknutí SNP bol tajomníkom miestneho Revolučného národného výboru. Po obsadení Sučan nemeckými vojskami prešiel k partizánom a neskôr bol tankistom Červenej armády. Po vojne bol opäť zvolený za tajomníka MNV v Sučanoch. Po 21. auguste 1968 verejne vystupoval proti okupácii Československa vojskami Varsavskej zmluvy a bol členom redakčnej rady na obnovenie protiokupáčnych Národných novín v Martine, sám vydával humoristický časopis Černokňažník. Za túto činnosť bol v období normalizácie prenasledovaný. Je pochovaný na Národnom cintoríne v Martine.

Zdroj: Lexikón osobností Martina,
foto: Literárny archív SNK

Nie je dobré, ak o veľkých zámeroch rozhoduje jeden hlas

Dušan Kubička je poslancom mestského zastupiteľstva v Martine od roku 2010. Je spokojný s tým, ako sa mesto rozvíja, splnili sa jeho očakávania? – spýtali sa ho MN.

„Podľa môjho názoru nemá naše mesto jednoznačnú víziu. Hoci je deklarovaná v rôznych strategických a rozvojových materiáloch, nie je napĺňaná. A veľký podiel na tom máme, samozrejme, aj my, poslanci. Zastupiteľstvo je dosť polarizované. Ťažko sa medzi poslancami hľadá zhoda pri maličkostiach. O veľkých zámeroch často rozhoduje jediný hlas, a to nie je dobré. Viac by sme sa mali stretávať, rokovať, dohodnúť sa mimo zastupiteľstva. A nie si vybavovať osobné spory v rokovacej sále pred kamerami. Očakával som lepšiu spoluprácu a väčšiu zrodu poslancov pri dôležitých otázkach smerovania nášho mesta.“

Keď si zoberieme oblasti ako šport, regionálny rozvoj, cestovný ruch a životné prostredie, ide to dobrým smerom?

„V týchto oblastiach priamo pôsobím a dokážem sa v nich orientovať. Súčasnému rozvoju športovej infraštruktúry v našom meste veľmi fandím a verím, že v ňom budeme aj naďalej pokračovať. To, čo sme však vyprodukovali smerom k podpore športových klubov, podľa mňa nebolo správne. VZN 124 bolo dobre pripravené, len bolo treba ešte dotiahnuť detaily, aby sa k financiám dostali aj ďalšie kluby. A potom sa začal politický zápas

o šport, všetko sa komplikovalo a do hry vstúpilo VZN 105. Dlhé mesiace politických sporov vyústili do stavu, že kluby budú mať financie až v septembri, čo nie je dobrou vizitkou pre naše mesto.

Regionálny rozvoj a cestovný ruch je oblasť, v ktorej dosť zaostávame aj za menšími regiónmi. Aj tu chýba jasnejšia vízia, stanovenie priorit a najmä spolupráca všetkých aktérov regionálneho rozvoja v Turci. Viac energie sa venuje kritizovaniu jeden druhého, namiesto toho, aby sa všetci spojili a ťahali za jeden koniec lana.

V oblasti životného prostredia mám pomerne vyhranený názor na niektoré stavby, ktoré by síce na jednej strane znamenali pre obyvateľov Martina výhody, ale na strane druhej by sme nenávratne prišli o vzácne prírodné územia, ktorých je aj tak už žalostne málo.“

Čo hovoríš na to, že sa budujú nové cyklotrasy v Martine a v pláne je napr. aj cykloprepojenie Turca so Žilinou?

„Martinčania ma dvadsať rokov poznajú ako aktivistu v oblasti cykloturistiky. Medzi mojimi víziami bola aj tá, že sa snád raz pohodlne a bezpečne preveziem na bicykli z Martina do Vrútok a pri sci-fi snoch až do Žiliny. Zdá sa, že sa mi to môže podariť už tento rok aspoň do Vrútok. Určite to však nie je s budovaním cyklotrás v Martine koniec. Pripravujú sa projekty na prepojenie Martina so Sučanmi cez priemyselnú zónu, v južnej časti mesta do Koštian, Žabokriek, ale ja by som bol veľmi rád, keby sa už

Dušan Kubička

konečne podarilo spraviť kvalitnú a bezpečnú cykloinfraštruktúru aj v našom meste. Cyklistov neustále pribúda

a cyklotrasy moc nie.

Čo sa týka cykloprepojenia so Žilinou, je to na dobrej ceste. Bude to na slovenské pomery jedinečný a technicky veľmi náročný projekt, ktorý má obrovský potenciál a veľkú podporu verejnosti. Takmer päť rokov ho posudzovali z hľadiska vplyvov na životné prostredie a konečne dostal zelenú! V poslednom čase však vyjadrili nespokojnosť s touto cyklotrasou chatári z Jánošíkova, ale ja som presvedčený, že to Žilinský samosprávny kraj zvládne a túto atraktívnu stavbu vo verejnom záujme aj zrealizuje.“

Čo sa zrealizovalo v Košútoch v roku 2020 a aké investičné akcie sa v tejto mestskej časti pripravujú?

„Ide zväčša o štandardné veci, ktoré zabezpečuje VMČ z vlastných prostriedkov, ako napr. asfaltovanie parkovacích plôch, ciest a chodníkov, údržba detských ihrísk, vybudovanie prepojovacieho chodníka pre peších ku Kauflandu a riešenie drobných podnetov obyvateľov sídliska. Najväčším zámerom v Košútoch, ktorý sa momentálne projekčne pripravuje, bude zrejme zmena kruhového objazdu na svetelnú križovatku a s tým súvisiaci aj nový vjazd/výjazd do/z Košút II od bývalého Kinekusu.“

Autor: (P'ch)

Najväčším zámerom v Košútoch bude zrejme zmena kruhového objazdu na svetelnú križovatku a s tým súvisiaci aj nový vjazd/výjazd do/z Košút II od bývalého Kinekusu. Foto: P'ch

Na sídlisku chýba veľký supermarket

Ako ešte zlepšiť život občanom Záturčia?

Peter Matejka

poslancovi za mestskú časť Záturčie Petrovi Matejkovi.

Starý kultúrny dom sa mení pred očami. Je modernizácia tohto objektu aj pre teba prioritou?

„Bolo aj v mojom záujme konečne zrekonštruovať kultúrny dom. Každopádne, táto investícia bola zaradená v roku, keď vyvrcholila pandémia, čo malo za následok škrtnutie výdavkov mesta Martin. Myslím si, že ako bývalý športovec a tréner som sa snažil presadzovať rozvoj hokeja a športu v Martine. Mestské zastupiteľstvo rozhodlo, že dotácia na investíciu modernizácie KD v Záturčí bude realizovaná a dotácia na šport bola v prvom hlasovaní zamietnutá v plnom rozsahu. Preto musím konštatovať, že ako prioritu by som považoval skôr dotáciu na šport

O pár mesiacov budeme v polčase volebného obdobia. Aj preto MN tentoraz poskytnú (netradične) priestor bývalému

a kultúru. A modernizáciu KD by som rozdelil na etapy v dvoch rokoch.“

Súhlasíš s výstavbou parkovacieho domu v Záturčí?

„Myslím si, že príčina nedostatočného počtu parkovacích miest je úplne inde. A parkovací dom to nevyrieši. Pre takúto investičnú akciu neboli peniaze a nebude ani ochota súkromného sektora sa podieľať na realizácii takéhoto zámeru. No vrátim sa ku koreňu veci. Odhadujem, že 30 percent rodín sídliska nemá žiadne auto, ale sú rodiny ktoré v Záturčí vlastnia viac ako jedno auto. Je nutné sa zamyslieť, k akým obmedzeniam pristúpiť. Určite to parkovací dom nevyrieši, ale môže pomôcť.“

Je dostatok oddychových zón v Záturčí?

„Trebá si uvedomiť, že žijeme v panelovom sídlisku, kde toho moc nevyužívate. Zároveň musím spomenúť ako nešťastné riešenie vytváranie štvorcov z panelových bytoviek. Keby neboli štvorce, tak je väčšia možnosť riešenia oddychových zón a bola by čiastočne vyriešená aj problematika parkovania v Záturčí. Bohužiaľ, paneláky sú takto postavené. Oddychová zóna nemusí

byť priamo iba na sídlisku, ale aj v blízkosti okolitých, takže si nemyslím, že ich je málo. Porovnaj si, kde sa nachádzajú oddychové zóny v iných mestských častiach. Buďme radi, že máme takú krásnu Turčiansku záhradku.“

Ako to je v prípade detských ihrísk a športovísk?

„Toto je nekonečná téma, na ktorú nikto nepozná odpoveď. Okrem tenisových kurtov tu nie je nič. A boli projekty, proti ktorým samotní obyvatelia písali petície proti ich realizácii. Takže, milí Záturčania, odporúčam len turistiku v každej forme.“

Si spokojný s tým, ako sa rekonštruujú cesty a chodníky?

„Rekonštrukcie ciest a chodníkov, ak ma pamäť neklame, sa realizujú aj z výberu parkovného. Myslím si, že pri zvýšenej sadzbe parkovného je veľa možností, ako to zlepšiť, a nie len plátať. Rekonštrukciu si zaslúžia dva hlavné ťahy cez Záturčie (Ul. A. Stodolu a Záturčianska ul.).“

Čo najviac Záturčiu chýba?

„Ako bývalý poslanec som bol a budem presvedčený, že na takom sídlisku, ako je v Záturčí, musí byť veľký supermarket. A je mi jedno či s čerpacou stanicou, alebo bez nej. Každá mestská časť má supermarket, niektoré aj dva. Toto je téma pre hľadanie ďalších investorov.“

Áké investičné akcie v Záturčí vnímaš?

„Bohužiaľ, musím konštatovať, že žiadne okrem kultúrneho domu. Dovolím si to tvrdiť, lebo všetko, čo sa zatiaľ dokončilo po roku 2018, je výsledok práce predchádzajúcej garnitúry poslancov.“

A aký máš pocit zo súčasného mestského zastupiteľstva a z toho, ako sa rozvíja mesto Martin?

„Už to budú skoro dva roky od volieb do MsZ. Obyvatelia rozhodli, ako rozhodli. No a aký mám pocit? Žiadny. Len ma mrzí, ako sa postavili poslanci pri hlasovaní o schválení rozpočtu mesta Martin pre rok 2020. A to bez akéhokoľvek dotačného príspevku na šport a kultúru. Toto sa nesmie opakovať. Zároveň chcem touto formou poďakovať p. Lilgemu za angažovanie sa v projekte atletická dráha pod nadjazdom. Krásny výsledok.“

Autor, foto: (f'ch)

Osobnosti

Anna Flöglóvá

- rod. Ivanková, ochotníčka herečka, cimbalistka (* 6. 12. 1883 Martin – † 29. 4. 1946 Bratislava)
Osobnosť kultúrneho života v Martine.

Bola dcérou Tobiáša Ivanku (hostinský, spoluzakladateľ nižšieho slovenského evanjelického gymnázia a Priemyselného spolku v Martine), sestra Milana Ivanku (politik, advokát a publicista, poslanec uhorského snemu i Národného zhromaždenia, generálny inšpektor Slovenskej evanjelickej cirkvi augsb. vyznania). Manželka operného speváka Národného divadla v Prahe, opery v Záhrebe, Brne a Bratislave Arnolda Flögla.

Vychodila meštiansku školu v Martine, študovala na obchodnej akadémii v Budapešti. Pôsobila ako ochotníčka herečka Slovenského spevokolu v Martine, bola propagátorkou slovenskej ľudovej piesne. Počas pôsobenia v Martine stvárnila napr. postavy Máliky v Alexandrovovej hre Chlieb z milosti, Annu v Nestroyovej hre Lumpacivagabundus, Dorku v Socháňovej Sedliackej neveste, Eleonoru v Birch-Pfeifferovej hre Ružena a Ruženka ai.

Do roku 1914 zásluhou A. Kolíska úspešne vystupovala najmä v Čechách (Praha, Brno) i v zahraničí (Záhreb) ako cimbalistka, často sprevádzala členky Slovenského spevokolu. Bola prekladateľkou klasickej prózy a operných libriet (v spolupráci s manželom).

Je pochovaná na evanjelickom cintorine pri Kozej bráne v Bratislave.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: Literárny archív SNK

Rubriku pripravuje: Michal Beňadik

Cieľom súčasných poslancov za Záturčie je zrekonštruovať kultúrny dom v termíne – 2021

Osobnosti

Margita Valehrachová-Matulayová

Spisovateľka, prekladateľka (* 8. 6. 1909, Rajec – † 10. 10. 1990, Bratislava). V r. 1921 – 27 vyštudovala dievčenské gymnázium, v r. 1927 – 32 slovenčinu, francúzštinu a angličtinu na Filozofickej fakulte UK. V r. 1930 – 31 absolvovala študijný pobyt vo francúzskom Lille, v r. 1932 – 36 učila na gymnáziu v Nitre, v r. 1936 – 53 na gymnáziu a v r. 1953 – 74 na priemyslovke v Bratislave, potom na dôchodku. Už počas štúdií publikovala príspevky a recenzie v časopisoch a novinách Prúdy, Živena, Elán, Slov. denník, aj pod pseudonymom Mária Marsinová, Mimi, Teta Margita aj Václaviková. V r. 1937 uverejnila napr. popularizačné práce Život Terézie Vansovej a Terézia Vansová a r. 1942 Tvorba Márie Podjavorinskej. R. 1960 vydala vedecko-popularizačnú, faktografickú knihu o vedcoch a vynálezcoch Svetlá minulosti. O objave zdokonaleného fotoobjektívu J. M. Petzvala a o úspechoch J. Murgaša v rádiotechnike písala v knihách Kúzelník spod Kahlenbergu a Technik v reverende, podobný ráz mala kniha o muzeológovi, botanikovi a zakladateľovi SNM v Martine A. Kmet'ovi Hľadač skrytých pokladov a o vynálezcovi elektrického dynamu Š. Andrejovi Jedlíkovi. Umelecky najvýraznejšie bolo podobné dielo Izabela Textorisová o významnej botaničke z turčianskej Blatnice. Martinským rodninám Thurzovcov, Lilgovcov a Gregorovcov venovala knihu Modrý dvor. Publikovala aj cestopisné črty, náučné knihy pre ženy, príručky literárnej výchovy, čítanky a učebnice francúzštiny. Prekladala z nemčiny a angličtiny, spolupracovala s Čs. rozhlasom – autorka životopisných rozhlasových dramatizácií a reportáží o živote spisovateľov. Členka Spolku slov. spisovateľov, od r. 1969 Zväzu slov. spisovateľov, vyznamenaná ako vzorná a zaslúžilá učiteľka.
Zdroj: Lexikón slovenských žien, litcentrum.sk, foto: LSŽ

Partizánsky cintorín pred spomienkou na výročie SNP

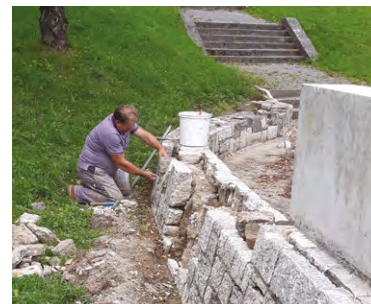

Ústredný Štefunkov / Snopekovi reliéf Legendy o práci a boji

Cintorín hrdinov SNP (nazývaný aj Partizánsky cintorín) vznikol v roku 1945 a do roku 1983 na ňom našlo svoje miesto posledného odpočinku 747 vojakov, ktorí padli počas SNP a pri oslobodzovaní Turca.

Koncept cintorína navrhol Ing. arch. Jaroslav Křelina a Ing. arch. J. Bořkovec, sochárske diela sú z dielne martinského akademického sochára, nár. umelca Fraňa Štefunka, ktorý spolupracoval s akad. sochárom L. Snopekom (autor pamätníka SNP – „Pušky“ v Martine) a arch. J. Svetlíkom. Autorom a realizátorom parkovej úpravy bol Vladimír Mamatej z Priekopy. Centrálny reliéf nesie názov

Legenda o práci a boji, od r. 1983 je národnou kultúrnou pamiatkou. Celý pamiatkový areál obsahuje množstvo jednotlivých objektov a viaceré z nich si už vyžadujú obnovu alebo prinajmenšom údržbu. V súvislosti s blížiacim sa výročím Slovenského národného povstania i so stavom martinských vojnových hrobov na území Mesto Martin uzavrelo zmluvu s kamenárstvom Žatkuľák na murárske opravy niektorých objektov. Celkový rozsah prác má hodnotu 12000 eur. MN zachytili objektivom Petra Suchoňa zo Sučian, ktorý opravoval už roky sa rozpadávajúci múrik vedúci od štátnej cesty, od pamätného kameňa so štátnym znakom a venovaním hrdinov SNP k ústred-

Peter Suchoň zo Sučian pri práci

nému pamätníku. Opravený bude aj rovnaký objekt na pravej strane, schodište, jednotlivé poškodené hroby, zeleň a nástupný priestor; no renovačné práce sa týkajú aj ďalších piatich pamätných areálov v Martine.

Autor, foto: (bk)

Iniciatíva pre potok Zázrivá

Stanislav Thomka

aj Vrútky. Jeden z projektov, ktoré sme sa rozhodli zrealizovať – je dať dokopy potok Zázrivá (https://sk.wikipedia.org/wiki/Zazriva_

S Ľubom Gottwaldom (poslanec za Vrútky) spolupracujeme už dva roky, Rozmýšľame, čo spraviť lepšie pre Martin

(prítok Turca) Ide o prítok Turca pri Kolibe 77, ktorý preteká cez lesopark Jedľoviny. Potok sa nachádza veľmi blízko katastrálnej hranice Priekopa a Vrútky. Spolu s ochranármi ako aj vedením miestneho Povodia Váhu sme si povedali pravidlá a podmienky, za ktorých chceme a môžeme vyčistiť a upraviť tento potok. Budeme brať ohľad na okolie potoka (les a aj popadané stromy či konáre, ktoré sú zarastené machom

sú súčasťou lesa a poskytujú podmienky pre život mikroorganizmov a rôzneho hmyzu). Predovšetkým budeme čistiť koryto potoka, aby bolo lepšie splavné a upravovať umelo vytvorené kaskády na tomto potoku do podoby, aby boli lepšie splavné a priepustné, tak ako si to vyžadovali ochranári. V okolí sa nachádza aj veľké množstvo odpadkov popri ceste, ktoré tiež plánujeme pozbierať a prijemníť tak cestu pre turistov prichádzajúcich z Priekopy či Vrútok smerom do Jedľovín.

Autor, foto: (kab)

Aktívny je v projekte aj vrútocký poslanec Ľuboš Gottwald, spolupracuje aj L. Kusý, techn. pracovník na dolnej hati rieky Turiec v Martine.

Vo svete známy, doma neznámy Štefan Osuský

Slovenská národná knižnica pri príležitosti 100. výročia podpisania Trianonskej mierovej zmluvy (a 100. výročia založenia Spoločnosti národov, predchodkyne OSN) sprístupnila 17. júla v Literárnom múzeu výstavu, ktorá mapuje diplomatickú a ľudskú cestu Štefana Osuského – diplomata, politika, univerzitného pedagóga, silného vlastenca a národovca, rodáka z Brezovej pod Bradlom.

Štefan Osuský bol spoluvypracovateľom Clevelandskej dohody a spolu s T. G. Masarykom, E. Benešom a M. R. Štefánikom patrili ku spoluzakladateľom ČSR. V r. 1917 sa Š. Osuský stretol s prof. G. Herronom, poradcom prezidenta USA W. Willsona, a svojimi komplexnými informácia-

mi a správami o dianí v monarchii dokázal zmeniť prezidentov názor (a tým aj celej Ameriky) na koncepciu povojnového usporiadania strednej Európy. Zatiaľ čo na jar 1918 sa hovorilo len o „*autonómii národov Rakúsko-Uhorska*“, v júni 1918 bola verejne vyhlásená nóta USA, kde už podporovali „*národné aspirácie Čecho-Slovákov*“. Osuský po zrode ČSR neúnavne pracoval na budovaní reputácie mladej republiky. Niekoľko veľkých dodávok tovaru a surovín na zabezpečenie nevyhnutného minima pre skúšané obyvateľstvo bolo produktom práve jeho stykov a spolupráce. „*V r. 1918–1920 bol čs. vyslancom v Londýne a potom plných dvadsať rokov zastával tento post v Paríži. Súbežne bol generálnym tajomníkom našej delegácie*

na mierovej konferencii vo Versailles,“ uviedol kurátor výstavy Pavol Máťuš. Do histórie sa Š. Osuský zapísal ako signatár Trianonskej mierovej zmluvy, ktorá definitívne spečatila rozpad Rakúsko-Uhorska a zároveň de iure potvrdila ČSR. „*Jeho osobný prínos je však oveľa-oveľa väčší, stačí spomenúť napr. jeho dlhoročné pôsobenie v Spoločnosti národov či zmluvu o obnove čs. armády vo Francúzsku*,“ spresňuje P. Máťuš. Rozpory s E. Benešom, spôsobili odchod Š. Osuského v r. 1945 do USA. Stal sa jedným z lídrov 3. čs. exilu združeného v Rade slobodného Československa. „*Ľudácky režim tzv. Slovenského štátu Štefana Osuského v neprítomnosti v roku 1941 odsúdil na doživotné väzenie, zbavil občianskych práv a jeho majetok prepadol v prospech štátu. Rovnako nežiadu-*

„Zabudnutý“ európsky diplomat
Štefan Osuský

cim sa stal aj neskôr pre komunistický režim,“ doplnil P. Máťuš. Výstava potrvá do konca októbra 2020. (bn)

Zastupiteľstvo 4. augusta predovšetkým rozdelilo peniaze

Dotácie do všetkých oblastí (a čosi aj poslancom)

Na programe zastupiteľstva boli 4. augusta len tri body. K rozdeleniu mestských dotácií jednotlivých odborných komisií desiatkam organizácií v Martine, opakovanému prerokovaniu súhlasu so zaradením jestvujúcej škôlky AKO U MAMY do siete škôl a ku kúpe bytovky do majetku mesta pribudli aj odmeny poslancom.

Zmeny programu áno i nie
Doplnenie programu o vyplatenie mimoriadnych odmien poslancom za 1. polrok 2020 navrhol poslanec Peter Kašuba (Klub občianskych poslancov). Kým jeho návrh prešiel veľkou väčšinou, naopak, neprešli návrhy Stanislava Thomku (zaradiť informatívnu správu o zvýšení ceny cestovného v MHD) ani Martina Kalnického (obaja klub Platforma – navrhoval vrátiť sa k praxi, aby bol súčasťou programu rokovania aj bod Rôzne). P. Kašuba potom navrhol, aby o odmenách pre poslancov hlasovali bez rozpravy, pretože „*návrh je legitímny, vyplýva zo zákona, ale je to citlivá vec*“. Návrh bol schválený pomerom hlasov 18/3/3. Všetkým poslancom tak schválili rovnakú mimoriadnu odmenu 500

eur. Podľa zásad odmeňovania poslancov, schválených 31. januára 2019, poslanec nepoberá za svoju prácu žiadnu mzdu, ale len symbolickú mesačnú odmenu. Niekoľko dní po rokovaní primátor Ján Danko vyhlásil, že nepodpíše toto uznesenie o mimoriadnych odmenách poslancom.

Dotácie 124 subjektom v sume spolu 162 700 eur

Vzhľadom na zmeny nariadení o dotáciách mesta na minulých rokovaníach prišli až teraz na rokovanie návrhy komisií na udelenie dotácií. Konkrétne: komisia sociálno-zdravotná rozdelila spolu 11200 eur 20 organizáciám, školská 7900 eur 25 organizáciám, športová rozdelila vyše 116 tisíc eur 42 subjektom, kultúrna 21500 eur 19 subjektom, komisia životného prostredia, verejného poriadku a požiarnej ochrany 4500 eur 6 subjektom a komisia regionálneho rozvoja a cestovného ruchu 7900 eur 12 subjektom. Všetky dotácie boli schválené hladko, kritiku viacerých poslancov vyvolal len návrh predsedu komisie športu M. Makovníka, ktorý nerešpektoval rozhodnutie komisie. M.

Gallová označila za bezprecedentné a hanbu, že vôľou politického klubu bolo zmenené rozhodnutie odbornej komisie. Naopak, návrh M. Makovníka obhajovali o.i. M. Belák a Z. Kozák. M. Kalnický navrhol mimoriadnu dotáciu 40 tisíc eur pre hokejový klub. Po pripomienke, že podľa právnej analýzy mesta (ktorú potvrdil aj primátor J. Danko) svoj návrh stiahol a vyžiadal si stanovisko protimonopolného úradu i právnu analýzu k dotáciám.

Súhlas pre škôlku AKO U MAMY

Po viac než trišťvrtehodinovej diskusii poslanci schválili udelenie súhlasu pre zaradenie súkromnej škôlky AKO U MAMY do siete škôl a školských zariadení SR od 1. 1. 2021. Ide o už skoro dva roky fungujúcu škôlku, ktorá sa od iných v Martine odlišuje nízkym počtom detí, využívaním služieb psychológa pre deti, rodičov i personál a zámerom intenzívnej výuky angličtiny. Kapacity doterajších škôlok pritom nepostačujú, mesto v niektorých MŠ prekračuje zákonom povolené max. počty detí

v triedach a od 1. januára 2021 majú byť povinne zaškolené všetky deti vo veku 5-6 rokov.

Nová mestská bytovka

Poslanci odsúhlasili kúpu bývalej sociálnej budovy firmy Martinská teplárenská na Robotníckej ul. s plochou jedného podlažia 466 m² na pozemku o výmere 1336 m². Mesto zaplatí za bytovku podľa znaleckého posudku 264 453 eur. Objekt poskytuje 30 dvojizbových buniiek. Bytovka slúžila na pohoťovostné ubytovanie pracovníkov teplárne, má 6 podlaží (z toho je 5 obytných) a mesto ju plánuje použiť na mestské nájomné bývanie - na dočasné ubytovanie napr. v prípade rekonštrukcie iných bytoviek. **Autor, foto: (bk)**

Bytovka na Robotníckej ul., ktorú kúpilo mesto

Atraktívne finále letnej sezóny na kúpalisku

„Po prvý raz prevádzkujeme v lete popri kúpalisku, ktoré je pre verejnosť otvorené od začiatku júla, ešte aj krytú plaváreň,“ začína hovoriť pre MN prevádzkar kúpaliska a plavárne Sunny Martin Slavomír Smik.

„Plaváreň mala odstavku počas „korony“ (toto obdobie sme využili na rekonštrukcie a odstránenie nedostatkov v priestoroch plavárne, v čom nám pomohlo mesto), a nie v lete ako zvyčajne. Keďže obe zariadenia fungujú v lete súčasne, každý má na výber, kam sa vyberie. Je to výhodné najmä v prípade premenlivého počasia, aké bolo väčšinou v júli. Čo sa týka kúpa-

liska, v prvom prázdninovom mesiaci bola nižšia návštevnosť ako vlni, ale nie z obavy o nakazenie, lebo splňame všetky požadované štandardy. Našou prioritou je bezpečnosť návštevníkov. Tí na kúpalisku nemajú povinnosť nosiť rúško, ale mimo bazénov musia dodržiavať dvojmetrové rozostupy. Navyše, vo vlastnom záujme by mali dbať na hygienu a dezinfikovať si ruky tam, kde to máme nainštalované. Na letnú sezónu sme sa dobre pripravili. Urobili sme hygienické nátery sociálnych zariadení, s pomocou mesta sme zrekonštruovali bazény, spravili sme dezinfekčné preplachy potrubí i rozvodov a iné. My sme vytvorili podmienky, aby sa návštevníci u nás

citili bezpečne, ostatné závisí od ich zodpovednosti,“ pokračuje S. Smik. Kúpalisko funguje v režime denné kúpanie (otvorené každý deň od 9. do 18. h, vstupné – dospelý 3,50 eur, dieťa do 10 rokov 3 eurá) a nočné kúpanie (otvorené každý deň od 18. do 21. h, vstupné 2 eurá). Celodenné parkovanie v areáli stojí 50 centov. Pre návštevníkov sú k dispozícii dva bazény, ktoré majú oproti minulosti o niečo teplejšiu vodu (klasický veľký 50-metrový so šírkou 22,5 m, hĺbkou vody 1,9 až 2 m a detský s hĺbkou vody od 40 cm do 1,5 m), občerstvenie v bufete s bežným kúpaliskovým sortimentom, ale na svoje si prídu aj tí, ktorí uprednostňujú športové

a kultúrne zážitky.

„Aj koniec druhého prázdninového mesiaca bude veľmi zaujímavý. Napr. drum and bass party a hip-hop party (24. augusta), Friday Mass 2 (28. augusta), ktorý sme zaradili do programu po úspechu Friday Mass 1 pri otvorení sezóny. V areáli kúpaliska tiež (tradične) organizujeme športové turnaje – Streetball Cup (26. ročník), Soccer Cup (25. ročník) a Beach Volley Cup. Som rád, že tohto roku je už v prevádzke aj tzv. Aquarium, ktoré má detský kútik a zábavnú časť pre dospelých. Mimochodom, rozličkovú detskú party plánujeme uskutočniť 29. alebo 30. augusta. Kúpalisko bude v prevádzke do začiatku nového školského roka, t. j. do 2. septembra,“ dodáva S. Smik.

Zapojte sa do súťaže o tri permanentky!

Sút'ážná otázka: Kol'ko bazénov sa nachádza v areáli letného kúpaliska Sunny Martin?

Zo správnych odpovedí vyžrebujeme troch výhercov permanentiek. Odpovede posielajte na mail: redakcia@mestskenoviny.sk (pripojte aj telefonický kontakt). Permanentky na 10 vstupov (platnosť do 30. septembra 2020) sú univerzálne, čiže sa v tom termíne dajú využiť nielen na letnom kúpalisku, ale aj na kryté plavárňami Sunny.

Letné kúpalisko Sunny Martin

Zodpovedný prístup a nepodceňovať riziká

Hoci prvá vlna pandémie ochorenia Covid-19 je už za nami, boj s koronavírusom ešte nie je vyhraný. MESTSKÉ NOVINY sa opäť porozprávali na aktuálnu tému s regionálnym hygienikom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Martine MUDr. Tiborom Záborským, PhD., MPH.

Aká je situácia v súčasnosti?

„Súčasnosť nám prináša zmeny. Zasa sa vraciame k tomu, že počty infikovaných ľudí na Covid-19 nám stúpajú. Čo sa týka nášho regiónu, našťastie sme na tom dobre, ale je to iba otázokou času, kedy pribudnú noví nakazení, pretože Turiec nebude výnimkou, ani ostrovom v rámci Slovenska. Ľudia cestujú aj do krajín (a potom sa z nich vracajú domov), kde sa situácia mení každým dňom k horšiemu, čísla infikovaných osôb tam idú nahor. Sme pripravení aj na prípadné zhoršenie

situácie. Regionálne úrady verejného zdravotníctva na celom Slovensku majú mechanizmy nastavené dobre. Preto je tých prípadov u nás relatívne málo, lebo pozitívne osoby sa zachytili dostatočne včas a nie je potom potrebné riešiť nejaké epidémie. Na webovej stránke korona.gov.sk je formulár pre prihlásenie sa pri návrate domov z menej bezpečných krajín (aktuálny zoznam týchto krajín je na www.uvzsr.sk), ale existujú aj mobilné aplikácie, ktoré využívajú systém verejného zdravotníctva (moje zdravie a e hranica). Po registrácii osôb ich uvidíme v systéme, naplánujeme odber biologického materiálu, ktorý sa robí najskôr na piaty deň. Keď bude výsledok negatívny, karanténa sa skončí. Všetko však závisí od ľudí, ako sa budú správať a postupovať, či opatrenia budú dodržiavať. Každý by si mal uvedomiť, že zodpovedným prístupom chráni nielen svoje zdravie, ale aj hlavne zdravie svojich blízkych

plus svojich spoluobčanov. Keby sa nám ochorenie Covid-19 rozšírilo a nevedeli by sme sa dopátrať zdroja konkrétnej nákazy pre konkrétny okruh osôb, tak by bolo zle, ale zatiaľ v tomto štádiu nie sme a dúfam, že ani nebudeme.“

Nebolo by rozumnejšie teraz dovolenku pri mori vynechať?

„Nedá sa vylúčiť, že napr. letoviská v Chorvátsku navštívia iba dovolenkári, ktorí sú zdraví a ktorí nemajú žiadnu pozitívnu anamnézu za sebou. Ak naši občania vycestujú do zahraničia, mali by byť maximálne zodpovední a neporušiť tri základné podmienky. To znamená nosiť rúško, dodržiavať rozostupy medzi ľuďmi a dbať na respiračnú hygienu i hygienu rúk. Najúčinnjší spôsob umývania rúk je mydlom pod tečúcou teplou pitnou vodou, čo je aj najšetnejšie k pokožke. Ak to nie je možné, pomôže aj dezinfekcia. Mój súkromný názor (nie je to

oficiálny názor verejného zdravotníctva) je taký, že pokiaľ je koronasituácia taká, aká je, tak by skutočne nebolo teraz najvhodnejšie cestovať do zahraničia. A keď už, tak iba v nevyhnutných prípadoch, lebo niektorí Slováci, ktorí pracujú v zahraničí, nemajú veľmi na výber. No tráviť dovolenku pri mori, myslím si, by v súčasnosti nemalo byť top prioritou. Je to na zváženie. Keď to však niekto považuje za nevyhnutné, tak potom si naozaj treba vybrať miesta, ktoré sú menej navštevované. Čiže si zvoliť destináciu s čo najnižšou koncentráciou osôb, kde je na pláži minimum ľudí. Keďže na pláži nebude nikto nosiť rúška, treba tomu prispôsobiť vzdialenosť (rozostupy viac ako dva metre bez rúšok), aby sa možnosť infikovania znížila čo najviac. Tiež odporúčam vyhýbať sa miestam s vyššou koncentráciou osôb – obchodné centrá, divadlá, kiná, športoviská a v obchodoch tráviť čo najmenej času, používať rúško, dezinfekciu rúk pred nákupmi a po nich.“

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Príprava výstavby novej Univerzitnej nemocnice Martin pokračuje podľa plánu Do medicínskeho areálu na Malej hore pribudne klenot

Pohľad na novú Univerzitnú nemocnicu v Martine – vizualizácia pred prepracovaním návrhu a pridaním podlaží

Martina Antošová

Ľubomír Pepucha

Prvý projektový zámer výstavby novej nemocnice bol spracovaný v roku 2015 na základe výzvy Európskeho fondu pre strategické investície, s využitím garancií Európskej investičnej banky (EIB). Projektový zámer sa významne odlišuje od realizácie nových nemocníc na Slovensku. Je pripravený komplexne, na všetkých troch základných pilieroch modernej medicíny – vzdelávanie, výskum a vývoj a liečebno-preventívna starostlivosť. Návrh pre EIB tak predstavil špičkové prostredie. Zároveň to má byť nemocnica typu „research hospital“, t.j. nemocnica, otvorená vede, podporuje biomedicínsky výskum a vývoj a aplikuje jeho výsledky do praxe. Toto štandardné nemocnice, vrátane nemocníc novej generácie, zabezpečujú len okrajovo, resp. vôbec. Terajšia Univerzitná nemocnica v Martine bola postavená na prelome 19. a 20. storočia. Priemerná životnosť nemocníc je 50 rokov, takže existujúce priestory sú už dávno po životnosti, nespĺňajú základné požiadavky kladené na moderné nemocničné prostredie.

Charakteristika stavby:

- V roku 2017 sa uskutočnila Medzinárodná urbanisticko-architektonická súťaž na „Nemocnicu budúcnosti Martin“. Z 13 návrhov získala I. cenu spoločnosť Pantograph z Brezna, II. cenu získala firma MAR.COOP Martin.
- Projekt NBM pripravuje firma Pantograph Brezno, hlavnými architektmi

projektu sú: Ing. arch. Miroslav Hrušovský, Ing. arch. Tomáš Auxt a Ing. arch. Peter Kožuško, zodpovedným projektantom je Ing. arch. T. Auxt
- Celková zastavaná plocha: 15 000 m², celková plocha zelene: 13 452 m²
- NBM poskytne 1400 pracovných miest
- Celkové náklady na výstavbu sú: cca 300 mil. eur
- Výstavbu NBM schválila vláda SR 18. decembra 2018
- Začiatok výstavby sa predpokladá: máj 2021, ukončenie: jún 2023.

Ako postupuje príprava na výstavbu novej UNM – Nemocnice budúcnosti? Na otázky MN odpovedá riaditeľka Centra pre podporu vedy, výskumu a vývoja JLF Mgr. Martina Antošová, PhD., MBA a projektový manažér Ing. Ľubomír Pepucha, PhD.

Ako ste na JLF a v UNM spokojní s pokračovaním prípravy na výstavbu novej UNM?

- Hovorí sa, že ľudia sú nespokojní skoro stále, čo je spôsobené najmä príliš veľkými očakávaniami. My pokračujeme v súlade s harmonogramom zmluvy, ktorá bola podpísaná pred rokom. Zatiaľ neevidujeme výrazný časový posun. Všetky procesy súvisiace s projektom prebiehajú v rámci nastavených termínov a cieľov. Na jeseň tohto roka očakávame vydanie právoplatného územného rozhodnutia a ďalšie pokračovanie bude závisieť najmä od stanoviska novej vlády k pokračovaniu projektu.

Ako ste prijali fakt, že výstavba novej UNM bola zahrnutá do vládneho programu novej vlády? No následkom ekonomického poklesu

sa akoby odhodlanie postaviť túto nemocnicu oslabilo. Pokračuje MZ SR s rovnakým nasadením?

- Zahnutie novej nemocnice v Martine do programového vyhlásenia vlády vnímame veľmi pozitívne. Mimo-riadna situácia, ktorá vznikla v súvislosti s epidémiou SARS-COV-2 nám mierne skomplikovala prípravu, ale všetci si uvedomujeme že riešenie tejto situácie malo prioritu. V súčasnosti sa obnovili rokovania s MZ SR o tom, ako čo najrýchlejšie a najefektívnejšie pokračovať. Ekonomická kríza je vážnym rizikovým faktorom realizácie. Na druhej strane je schválený tzv. Fond obnovy EÚ, z ktorého SR môže získať 8 miliárd EUR, a to aj pre oblasť zdravotníctva. Tieto financie bude nutné vyčerpať do 4 rokov, to znamená že prioritu budú mať projekty vo vysokom štádiu pripravenosti. Z nášho pohľadu a aj z pohľadu MZ SR je projekt pripravený veľmi dobre, je vo vysokom štádiu rozpracovanosti a je to projekt s vysokou pridanou hodnotou. Bola by škoda nezabezpečiť jeho finančné krytie prostredníctvom tohto fondu. Máme predbežné súhlasné stanovisko k výstavbe od ministerstva zdravotníctva, stavbu podporuje aj podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie V. Remišová, financovanie by malo byť zabezpečené z Fondu obnovy.

Ako posúdil projekt výstavby NBM Útvar hodnoty za peniaze?

- Útvar hodnoty za peniaze sa zotožnil s našimi analýzami a určil ako optimálny variant z pohľadu hodnoty za peniaze novú komplexnú nemocnicu vrátane detskej nemocnice. Správa UHP zatiaľ nie je zverejnená na ich webe, ale naša pracovná skupina ju má k dispozícii.

V investičnom zámere sa uvažovalo o financovaní z úveru EIB, 9. mája pri návšteve v UNM sa minister zdravotníctva M. Krajčí vyslovil, že „otázka financovania je veľmi otvorená“. V akom stave je konkretizácia úverových resp. rozpočtových zdrojov pre NBM?

- Z ekonomického a finančného modelu, ktorý sme spracovali v spolupráci s MZ SR (Inštitútom zdravotníckej politiky) pred koronakrízou, vyšiel ako optimálny model financovania kombinácia vlastných zdrojov štátu a úverového financovania v pomere cca 50:50. Momentálna situácia z hľadiska disponibilít finančných zdrojov všetko mení. Jednou z možností je práve už spomínaný Fond obnovy EÚ. V diskusii sú aj iné alternatívy.

V akom štádiu je posudzovanie vplyvov na životné prostredie?

- Proces EIA (Hodnotenie vplyvov na životné prostredie) prebieha podľa harmonogramu. V marci tohto roku prebehlo prerokovanie na Ministerstve životného prostredia SR (MŽP SR), ktoré vykonalo aj obhliadku lokality a určilo rozsah hodnotenia. V súčasnosti realizujeme všetky požadované a odporúčané štúdie a analýzy. Záverečnú správu o hodnotení vplyvov očakávame na jeseň tohto roka.

Ako prebieha príprava materiálov pre územné konanie?

- Kľúčové procesy z hľadiska podkladov potrebných na územné konanie, t.j. proces EIA a spracovanie územného plánu zóny sú pred dokončením a schválením. Výsledok EIA očakávame v jeseni, schválenie územného plánu zóny by malo prebehnúť v auguste. Súbežne pracujeme na samotnej projektovej dokumentácii stavby nemocnice. Dokumentácia pre územné konanie je pripravená. V súčasnosti ju s dodávateľom projektovej dokumentácie rozpracovávame na väčšiu mieru detailu, t.j. nad rámec územno-plánovacej dokumentácie, čím si vytvárame „náskok“ pre ďalší stupeň projektovej prípravy, ktorým bude Dokumentácia pre stavebné povolenie.

V celom tomto procese sme trochu viazaní prvým uznesením vlády SR, ktoré nám umožňuje predložiť dokumentáciu na územné konanie až po schválení ekonomicky najvýhodnejšieho variantu realizácie Vládou SR.

Zmenil sa nejaký investičný zámer oproti štúdiu - víťaznému návrhu zo súťaže?

- Plocha areálu je od začiatku projektu cca 68 000 m². Počet podlaží sa zmenil hlavne z dôvodu rozhodnutia, ktorým sa upustilo od pôvodného zámeru budovať detskú nemocnicu v priestoroch existujúcej UNM. Toto rozhodnutie padlo na základe ekonomickej analýzy, kde nám jednoznačne vyšlo efektívnejšie pridať podlažia do nového projektu, ako súbežne riešiť investíciu do rekonštrukcie starých priestorov. Zároveň je toto stanovisko podporené aj stakeholdermi nemocnice, ktorí sa spoločne zhodli na tom, aby sa nemocnica nedelila na nemocnicu pre dospelých a nemocnicu pre deti.

Aktuálne parametre UNM: 641 lôžok, cca 100 ambulancií, 20 operačných sál, komplexná diagnostika (zobrazovacia aj laboratórna), 2 podzemné a 7 nadzemných podlaží, celková podlažná plocha cca 100 tis. m².

Prinieslo nejaké zmeny aj medzirezortné pripomienkové konanie?

- Všetky zásadné pripomienky v rámci MPK sa vyriešili pred uznesením vlády v decembri 2018. Tento proces nás čaká ešte raz, pred ďalším, dúfame definitívnym uznesením vlády. Neobávame sa, že by sme narazili na problém, ktorý by ohrozil realizáciu projektu. Projekt resp.

štúdia realizovateľnosti projektu prešla aj opakovaným hodnotením IZP, UHP, Protimonopolného úradu a nezávislým predbežným posúdením EIB. Momentálne to vnímame tak, že jeho realizácia je otázkou vyriešenia financovania.

Aké počty parkovacích miest bude mať NBM - v podzemí a na teréne? Ako je to v porovnaní s parkovacími kapacitami terajšej UNM?

- UNM má dnes cca 330 parkovacích miest pre zamestnancov a 153 pre klientov. Nová nemocnica bude mať viac ako 1000 parkovacích miest situovaných najmä v podzemnom parkovacom dome (na teréne + tri podzemné podlažia, momentálny stav je 1076 miest).

Citlivým bodom je dopravné napojenie NBM - počíta sa len s rozšírením Ul. Malá hora, alebo aj s jej prepojením na Ul. V. Paulínyho-Tótha?

- Áno, dopravné napojenie je jeden z kľúčových problémov, ktoré v rámci projektu riešime. JLF UK v Martine dala spracovať na vlastné náklady podrobné dopravné-kapacitné posúdenie existujúceho stavu a, samozrejme, aj dopravnú prognózu po výstavbe novej nemocnice, a to vrátane potrebných úprav a opatrení s cieľom tento problém vyriešiť. Výsledky nás neprekvapili. Máme na stole súbor opatrení, od úprav

križovatiek až po rozšírenie niektorých komunikácií, ktoré zabezpečia potrebné kapacity dopravného napojenia vrátane obsluhy MHD. Všetky potrebné opatrenia budú realizované ako vyvolané investície stavby. Výsledky dopravné-kapacitného posúdenia zdieľame aj s mestom Martin, ktoré má k návrhom proaktívny prístup. V budúcnosti rátame s dobudovaním východného mestského okruhu, ktorý je nevyhnutný nielen vzhľadom k plánovanej výstavbe nemocnice, ale aj z hľadiska postupného preťažovania mesta ako takého, na čo poukazuje aj aktuálne DKP. Občania sa však nemusia obávať dopravného kolapsu, nakoľko z väčšej časti iba presúvame dopravné zaťaženie z UNM do iného bodu vnútorného mestského okruhu.

Ako chápať informáciu, že „UNM má záujem v spolupráci s JLF pri-

stavíť nový pavilón pre pediatriu“ a „zároveň že Detská nemocnica má byť súčasťou NBM“?

- Platí informácia, že schválená nová nemocnica je komplexná – t.j. vrátane detskej nemocnice. S prístavbou pediatrického pavilónu v areáli existujúcej UNM v súčasnosti už nepočítame. Existujúci areál UNM bude podľa všetkého transformovaný na iný typ zdravotnej starostlivosti (dlhodobá starostlivosť, paliatívna starostlivosť, stacionárne a pod.).

Autor: Michal Beňadik, ilustrácie: JLF UK, Pantograph Brezno

Umiestnenie novej nemocnice na Malej hore – stav december 2019

Denné tábory na Ľadovni

Počas celého leta sa na sídlisku Ľadoveň v priestoroch Martico new Age konajú denné letné tábory pre deti. Pracujúci rodičia tak majú možnosť zabezpečiť si deti v čase, keď sú v práci, a deti zároveň získajú krásny plnohodnotný prázdninový čas. Venujú sa športu, hrám, edukatívnym aktivitám, ochrane životného prostredia či tvoreniu, získajú nových priateľov, vyrazia na výlety, či zažijú nové dobrodružstvá. „Našou prioritou je deťom niečo odovzdať, preto každý turnus mal iné zameranie. Venovali sme sa športu, enviro aktivitám, kreativite a tvoreniu, ale i divadlu a umeniu. Počas divadelného

turnusu sme dokonca za 5 dní nacvičili krásne predstavenie pre rodičov, ktoré sme prezentovali v kultúrnom dome v Žabokrekochoch. “ hovorí Kristína Růžičková, ktorá tábory organizuje. Posledné dva turnusy budú v duchu spoznávania okolia, cestovania a výletov. Posledný týždeň je v znamení ľudových tradícií. Počas tohto týždňa deťom detailnejšie priblížia všetky naše tradičné ľudové remeslá, zvyky, piesne, tance. Denný tábor je teda naozaj skvelou možnosťou ako zabezpečiť starostlivosť o deti, no zároveň im dožiť leto plné zábavy a smiechu.

Autor: (rbk), foto: (kr)

Letná biblická škola pokračovala napriek pandémie

Riaditeľ Biblickej školy Bohdan Hroboň s deťmi

Letná biblická škola v Martine sa začala v roku 2001, keď do Martina zavítali Američania z cirkevného zboru St. Andrew's v Minnesote,

rozhodlo, že aj tento roku zorganizuje obľúbený denný tábor. 75 detí absolvovalo v priebehu druhého júlového týždňa každý deň pestrý

aby pre slovenské deti pripravili anglicko-kresťanský tábor. Napriek aktuálnej situácii spojenej s pandemiou koronavírusu sa vedenie Biblickej školy v Martine

program pozostávajúci z pásma piesní, zdramatizovaných biblických príbehov, športu a tvorivých dielní. Novinkou v tohtoročnom programe boli stanovišťa zábavnej fyziky a prezentácia školského centra robotiky s praktickými ukázkami stavby a ovládania robotov. Riaditeľ Biblickej školy Bohdan Hroboň: „Žiaľ, kvôli pandémie k nám tohto roku nemohli prísť americkí partneri, ktorí nám každoročne významne pomáhajú s organizáciou tábora. Napriek veľkému záujmu zo strany rodičov detí sme, žiaľ, museli obmedziť

počet účastníkov tábora. Teší ma, že s organizačným zabezpečením nám flexibilne pomohli učitelia a študenti Evanjelickej spojenej školy, za čo im patrí moja vďaka. Nezabudli sme ani na sociálny rozmer tábora a v spolupráci s martinským evanjelickým zborom sme oslovili rodičov k zapojeniu sa do zbierky trvanlivých potravín a hygienických potrieb pre obyvateľov obce Hermanovce, postihnutých povodňami.“ Záver päťdňového programu denného tábora tvorilo už tradičné spoločné piatkové vystúpenie všetkých účastníkov na Memorandovom námestí. **Autor: Dušan Haško, foto: Juraj Borcovan**

Scénická žatva v Martine predsa bude

Po veľkých protestoch, že t.r. nebude v Martine tradičný ochotnícky divadelný festival Scénická žatva, došlo k zmene. Hoci hlavné programy budú (pre posun divadelnej sezóny

kvôli korone) v Bratislave, v Martine sa predsa uskutočnia programy pod názvom Žatva tvorivosti. Organizuje ich obč. združenie Opus delicti v spolupráci s Národným osvetovým

ústavom a s podporou MK SR. V Martine budú tri dni zaujímavé tvorivé divadelné dielne, diskusie a prednášky, koncert vážnej hudby, dve večerné predstavenia a zaujímavý sprievodný program. Ako povedal Matej Moško, progra-

mový riaditeľ Scénickej žatvy, Žatva tvorivosti nedokáže byť plnohodnotnou náhradou SŽ, ale pomôže v Martine „zachovať kontinuitu, aby sme sa o rok mohli do Martina naplno vrátiť s tradičnou Scénickou žatvou.“ (tsr)

CVČ KAMARÁT, A. KMEŤA 22, MARTIN
PONUKA ZÁUJMOVÝCH ÚTVAROV ŠK. ROK 2020/21

Tanec a pohyb rôzneho druhu- moderné tance, spoločenské, folklór, breakdance, ...
 Jumping, flowin, fitness, yoga, parkour, turistika, ...
 Kolektívne a individuálne športy
 Lezecký, šachový, kolkársky, rybársky, včelársky, modelársky, ...
 Výtvarný ateliér VaNa, fotografický, šperkársky, tvorivý, literárny, kuchársky, ...
 Počítačový, programátorský, youtuberský, debatný, scrabble...

Možnosť zápisu: denne, až do 15.9.2020

Informácie o kompletnej ponuke záujmovej činnosti:
 v CVČ Kamarát, A. Kmeťa 22, Martin, www.cvckamarat.eu,
 FB: [cvckamarat.martin](https://www.facebook.com/cvckamarat.martin), cvckamarat@gmail.com, tel.: 043/4133651

Ukážky činnosti, stretnutie s vedúcimi:
DEŇ OTVORENÝH DVERÍ CVČ
8.9.2020 od 15:30 do 18:00

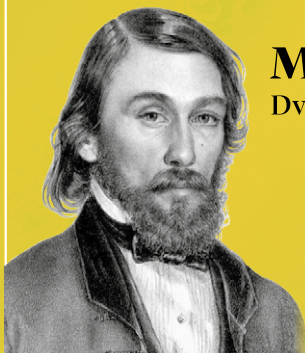
KAMARÁT
obč. združenie v Martine

MIRAGE

MÓDA A ŠTÝL
ZÁBAVA • SLUŽBY
GASTRONÓMIA

www.mirageshopping.sk

OC MIRAGE, Nám. A. Hlinku 7B, 010 01 Žilina

VÝSTAVA MATICE SLOVENSKEJ

Dvaja výnimoční Slováci očami histórie

4. – 25. 8. 2020

SLÁVA NÁRODA
HODNÁ JE OBETÍ
Dvestoročnica narodenia
Jozefa Miloslava Hurbana

ŽIVOT BEZ DOMOVA
1945 – 1960
Z argentínskej pozostalosti
Jozefa Čigera Hronského

-1. podlažie OC MIRAGE

papiernictvo

Všetky školské potreby
kúpíte v našej predajni,
Nájdete nás na - 2. Poschodí

VYZDVIHNITE SI NÁŠ
ŠKOLSKÝ MAGAZÍN V PREDAJNI ZADARMO

Objednávky: 0903 386 960

- Modelácia gélových nechtov na šablóny aj tipy
- Manikúra, Gél lak, Zdobenie nechtov
- PREDAJ POTRIEB NA GÉLOVÉ NECHTY

Prevádzku Evelyn style nájdete
na 3. podlaží OC MIRAGE.

Počas Jánošíkových dní SAD-ka prepravila viac ako 5 000 cestujúcich

Na pôde obce Terchová sa od 29. júla do 2. augusta uskutočnili Jánošíkové dni, kde nesmeli chýbať ani autobusy spoločnosti SAD Žilina. Počas tohto folklórneho víkendu mohli návštevníci Jánošíkových dní, či turisti terchovskej doliny, využiť jazdu moderným alebo historickým autobusom Karosa ŠD 11, ktorý premával zo Žiliny až do rodiska Juraja Jánošíka. Výnimočnosťou tohtoročného ročníka Jánošíkových dní boli „hrajúce“ autobusové zastávky, kde zastavovali všetky spoje prímestskej dopravy.

V piatok 31. júla bolo prepravených až 2 104 cestujúcich, ktorí mohli zažiť veselú atmosféru terchovskej hudby v „hrajúcich“ autobusových zastávkach v Terchovej, v rámci predstavenia projektu Podme spolu spievať. V sobotu 1. augusta sa do Terchovej odviezlo historickým autobusom 151 cestujúcich a 1 406 cestujúcich uprednostnilo jazdu moderným autobusom a

cyklobusom. Na druhý deň, v nedeľu 2. augusta, si jazdu historickým autobusom užilo 107 cestujúcich a 1 342 cestujúcich využilo štandardný a komfortný autobus, ktorý bežne premáva na linkách prímestskej dopravy a cyklobus.

Spoločnosť SAD Žilina pevne verí, že jazda historickým autobusom Karosa ŠD 11, bola nielen pre domácich, ale aj pre zahraničných návštevní-

kov a turistov raritou a nostalgiou na časy minulé.

Teší nás, že jazdu historickým autobusom využili vo veľkej miere aj turisti, ktorých počas tohto slnečného a teplého víkendu lákala príroda Malej Fatry a dúfame, že budúci rok bez akýchkoľvek obmedzení a redukovaného programu Jánošíkových dní prepravíme ešte väčší počet cestujúcich.

Martinský malý futbal sa na M-SR pochlupil

FC CCM Citron je majstrom Slovenska v malom futbale v kategórii nad 40 rokov

Prvý augustový víkend odštartoval nový ročník 1. a 2. MLMF v Martine, ktorý bude špecifický. Bude to skrátaná iba jesenná verzia.

Jeden z čelných predstaviteľov výboru MLMF v Martine Igor Mišík, ktorý je zároveň aj šéfom FC CCM

Citron, pre MN povedal: „Museli sme si dať dlhšiu pauzu a jarnú časť pre známe problémy vypustiť. Futbal už každému chýbal, väčšina hráčov ho hrá dlhé roky a má to ako veľký koníček. Som rád, že úvodný výkop nového ročníka máme za sebou a ďalšie kolá budú pribúdať. Vzhľadom na to, že pôjde o skrátenu verziu,

na konci ročníka síce vyhlásime víťaza, odovzdáme mu medaily i pohár, ale nebude to oficiálny majster. Takisto nikto nezostúpi o súťaž nižšie a naopak. Po záverečnom 13. kole (24. a 25. októbra) bude v 1. lige nasledovať play-off, do ktorého postúpi osem najlepším tímom (štvrtfinále 31. októbra, semifinále 7. novembra, finále a o bronz 14. novembra). V 1. lige je 13 účastníkov, v 2. lige 8 (celkovo sa odohrá 16 kôl bez play-off). Myslím si, že malý futbal v Martine nezaujíma, optimizmom nás naplnia aj úspešné vystúpenie martinských zástupcov na majstrovstvách Slovenska v Piešťanoch (18. a 19. júla). Citron štartoval v dvoch kategóriách, čo bol tak trochu experiment, lebo sme hráčov rozdelili a niektorí potom chýbali v tom tíme, ktorému sa nepodarilo postúpiť zo skupiny. No Bambariaci sa dokázali prebojovať až do štvrtfinále a Zel do osemfinále, čo je v konkurencii 64 účastníkov z celého Slovenska veľký úspech. My sme sa presadili v kategórii hráčov nad 40 rokov, v ktorej sme po prvý raz v histórii získali slovenský titul. O triumfe Citronu rozhodlo srdiečko, bojovnosť, tímový duch.“

Bambariaci napokon skončili na M-SR na konečnom 8. mieste. Zo základnej skupiny (dve výhry a jedna prehra) sa kvalifikovali do 16-finále, potom zvládli aj osemfinále, ale konečnou stanicou bol pre nich štvrtfinále, kde si vylámali zuby na neskoršom finalistovi z Košíc (0:3). Líder Bambariakov Richard Liška pre MN skonštatoval: „Vytvorili sme úžasnú partiu, bojovali sme jeden za druhého a úspech sa konečne dostavil. Dostať sa ešte ďalej by bolo pekné, ale treba si uvedomiť, že proti nám hrali v závere turnaja poloprofesionáli, kým my sme amatéri.“ Martinský šampión Zel zvládol výborne skupinovú fázu (tri víťazstvá), uspel aj v 16-finále, ale v osemfinále ho vyradil neskorší majster Slovenska z Bratislavy (1:2) a obsadil celkové 12. miesto. Kapitán Zelu Dušan „Finta“ Štrbák pre MN poznamenal: „Ciel sme splnili, dostali sme sa do osemfinále. Chýbala už len čerešnička na torte. Myslím si, že v zápase proti najťažšiemu súperovi nevyhral lepší, ale šťastnejší. Chalani odohrali perfektný turnaj, nechýbalo veľa a mohli sme skončiť minimálne v top 4.“

Sympatické ciele, projekty a iniciatívy

Prioritou MHÁK Martin je mládež. Na tom sa nič nezmenilo ani po zmene na poste prezidenta klubu, keď vo februári tohto roku zobral po Ladislavovi Bírovi st. kormidlo do rúk Milan Matia.

Milan Matia

klub sa napr. angažuje v projekte Poďme deti baviť pohybom. Nedávno skončený 4. ročník mal extra príchut'. Milanovi Matiovi sa splnil sen. „Bolo nám veľkou ctou privítať v Martine a vo Vrútkach veľmi charizmatickú ženu, trojnásobnú olympijskú víťazku v biatlone Anastasiu Kuzminovú, ktorá každému účastníkovi tohto projektu zavesila na krk medailu. Pre tých zhruba 500 detí, ktorí sa zúčastnili na slávnostnom vyhodnotení výsledkov, to bol jedinečný zážitok. V spoločnosti tejto

výnimočnej športovkyne sme sa všetci cítili veľmi príjemne. Ocenené deti, organizátori, ako aj seniori v zariadení Medik-M, ktorý tiež navštívila a kde sme jej pripravili milé prekvapenie. Nasť nám prislúbila, že ak bude môcť, rada príde podporiť tento projekt aj na budúci rok. Patrí jej veľká vďaka. Rád by som sa poďakoval aj všetkým deťom (projekt je zameraný na rozvoj všeobecnej pohybovej zdatnosti predškôľakov – posledný ročník MŠ, a žiakov prvých dvoch ročníkov ZŠ), pedagógom, organizátorom, rodičom, ako aj mestu Martin. Tento projekt so súťažami raz štvrtročne má budúcnosť a budeme sa snažiť, aby ho podporili aj firmy. Chceme sa tiež dohodnúť na spolupráci s Olympijským klubom Martin formou motivačných prednášok o olympizme pre deti. Naším cieľom je to, aby sa do projektu zapojilo čo najviac detí (minimálne 800, ale perspektívne by sme sa radi dostali na métu 1400) a škôlok i škôl. Nielen z Martina a Vrútok, ale aj z priľahlých obcí,“ povedal pre MN prezident MHÁK Martin Milan Matia. MHÁK Martin sa podieľa na výchove

talentov, celkovo pracuje s 925 deťmi (580 detí v projekte Poďme deti baviť pohybom, ďalších 195 v rámci 13 krúžkov a 150 je registrovaných v klube).

„Deti chcú športovať, ale problém vzniká, keď prechádzajú z kategórie starší žiaci medzi dorastencov. Veľa ich vtedy končí s hádzanou, ale pracujeme na tom, aby sa to zlepšilo. Napr. pre prípravku a mladších žiakov pripravujeme gymnastický tréning. Ďalšou iniciatívou sú koordinačné cvičenia pod vedením nášho odchovanca Borisa Saitza, ktoré budú trvať zhruba 20 minút a budú pred každým tréningom od mladších žiakov až po mužov. Teší ma, že sme nadviazali spoluprácu so špičkovým českým hádzanárskym klubom zo Zubří. Prvou „lastovičkou“ bol 24. júna spoločný tréning v Zubří pre brankárov, ktorý viedol tréner gólmánov českého národného tímu Jiří Mika. On na margo nášho Bruna Lechana, ktorý chytáva za Slovensko vo svojej mládežníckej kategórii a ktorého tohto roku vyhlásilo mesto Martin za Talent roka 2019, povedal vetu: Dajte mi toho

chlapca do Zubří, urobím z neho reprezentačného brankára. Starší žiaci tohto moravského oddielu prídu zasa na sústredenie do Martina. Od tejto cezhraničnej spolupráce si veľa sľubujeme, aj čo sa týka metodiky,“ doplnil pre MN M. Matia. MHÁK Martin má v mládežníckej oblasti tri priority – Poďme deti baviť pohybom, Poďme deti baviť hádzanou a Hľadáme talenty v hádzanej (akcia pre deti od 7 do 15 rokov sa uskutočnila 17. augusta v športovej hale v Martine a v tejto aktivite bude klub pokračovať). A čo muži, ktorí sú účastníkmi druhej najvyššej slovenskej súťaže? Odpovedá M. Matia: „Samozrejme, že máme víziu, aby muži mohli postúpiť do extraligy, ale je to veľmi náročné. V extralige by sme potrebovali vyšší rozpočet (možno až 50 000 eur – je to suma len pre mužov), čo by sme bez poriadneho sponzora ekonomicky neutiahli. Takže, v mužskej hádzanej je našou prioritou zohnať takého partnera, aby sme v horizonte troch-štyroch rokov mohli postaviť extraligový tím.“

**Stranu pripravil:
Ľubomír Chochula**

Turiec v zajatí cestných cyklistov

Vítaz 1. etapy Ladislav Šidlo v špurte do cieľa

Cyklistický klub R.C.T. Martin usporiadal z poverenia Slovenského zväzu cyklistiky v dňoch 18. a 19. júla tradičné dvojetapové podujatie Turčianske okruhy, ktoré boli zároveň aj 9. ročníkom Memoriálu propagátora cestnej cyklistiky v Turci Milana Beláka.

Po Vršatci, Sokolovciach, Teplom vrchu a Zohore zavítal početný pelotón cestných cyklistov súťaže Merida Round Cup 2020 aj do Turčianskej kotliny. Počas soboty a nedele bojovalo v dvoch náročných etapách až 150 cyklistov (zo všetkých kútov Slovenska od Záhoria až po Košice) o vzácne body do súťaže Slovenského pohára. Do súťaže zasiahli na domácej pôde až trinásť pretekári R.C.T. Martin. Navyše, vlnajšie prvenstvo obhájoval jeho člen Ladislav Šidlo. V 1. etape (101 km) vedúcej na okruhoch medzi obcami Horný Kalník, Turčianske Jaseno, Záborie, Tomčany a mestom Martin ukázal v mužskej kategórii Elite nestarnúci **Laco Šidlo** opäť svoje kvality. Po páde svojich spolujazdcov Stanislava Bereša a Štefana Nôtu dokázal v sólo stíhačke dosiahnuť aj trojicu v čele s oddielovým kolegom Jánom Palúchom. Navyše mal dostatok síl, aby po dlhom prudkom stúpaní dorazil do cieľa pri rozhládní nad obcou Turčianske Jaseno ako prvý. S rovnakým časom prešiel cieľovú pásku druhý v poradí **Adrián Babič** a so stratou desiatich sekúnd obsadil tretie miesto **Ján Palúch**. Aj ďalšie domáce železka v ohni

(bratia Belákovci) potvrdili svoje kvality. V kategórii Masters B patrilo **Rastislavovi Belákovi druhé miesto** a mladšiemu bratovi **Braňovi** miesto **štvrté**.

O celkovom poradí Turčianskych okruhov rozhodli výsledky druhej, nedeľnej etapy, ktorej dejstvo sa odohrávalo na okruhoch medzi obcami Belá -Dulice, Necpaly a Žabokreky. V kategórii muži Elite zvíťazil v špurte **Adrián Babič pred Ladislavom Šidlom** (opäť v rovnakom čase) a stal sa celkovým víťazom. Svoju pozíciu z 1. etapy potvrdil **Ján Palúch**, ktorému patrila v celkovom hodnotení **3. priečka**. Rovnako **3. miesto** obsadil v kategórii Masters B aj **Rastislav Belák**. To uniklo doslova iba o vlásočkinu jedinému martinskému juniorovi Adamovi Pomšárovi, ktorý skončil štvrtý, pričom dosiahol rovnaký výsledný čas ako tretí v celkovom poradí Matúš Lávečka z CK Karpaty Smolenice. Stupeň víťazov však neunikol jedinej ženskej reprezentantke R.C.T. Martin **Lenke Bičkošovej**, ktorá v kategórii Masters A obsadila **2. miesto**. Členovia agilného oddielu R.C.T. Martin sa po roku opäť predstavili nielen ako dobrí cyklisti, ale aj ako schopní a obetaví organizátori, za čo sa im dostalo pri záverečnom hodnotení pretekov slov uznania, vďaka a potlesku od jeho účastníkov. Úspešné ukončenie pretekov okomentoval slovami **riaditeľ podujatia a predseda R.C.T. Martin Rastislav Belák**: „Organizácia tohto ročníka bola mimoriadne náročná, čo spôsobila situácia

s rozšírenou pandemiou COVID-19 a následnými obmedzeniami. Na rozdiel od uplynulých ročníkov bolo na prípravu týchto pretekov podstatne menej času. O to viac si vážim a cením ochotu a pomoc všetkých, ktorí nám s realizáciou Turčianskych okruhov v tomto ťažkom období pomohli. Aj touto cestou sa chcem poďakovať starostom obecných úradov v Hornom Kalníku Stanislavovi Rohoňovi a v Belej - Duliciach Igorovi Kapustovi, Dopravnému inšpektorátu v Martine, Záchranárom Martin, členom nášho cyklistického klubu, rozhodcovskému zboru a všetkým ostatným dobrovoľníkom za pomoc, ústretovosť a bezchybný a bezpečný priebeh celého podujatia. Vzhľadom na obmedzené možnosti jarnej prípravy sme nemali príliš veľké očakávania, ale naši cyklisti podali optimálne výkony. Verím, že v ďalších kolách Slovenského pohára budú v rebričku stúpať smerom nahor. Byť riaditeľom pretekov s množstvom povinností a zároveň pretekárom je z roka na rok ťažšie. Posadiť sa do sedla svojho bicykla a byť uprostred diania na trati, to je však pre mňa stále neodolateľná túžba a dostať sa na stupeň víťazov vždy poteší.“

Ladislav Šidlo (vlnajší víťaz Turčianskych okruhov a bývalý juniorský reprezentant Slovenska): „Hoci už niekoľko rokov žijem na južnej Morave, do rodného Turca sa vraciam rád a často. Tu som začínal s cyklistikou, a preto stále jazdím vo farbách R.C.T. Martin. Aj keď som mal výsledný čas rovnaký ako celkový víťaz, o prvenstve nakoniec rozhodlo jeho prvé miesto v druhej etape. Beriem to ako výzvu do ďalšieho ročníka. Navyše, dobrovoľne som sa zaradil nižšie o jednu vekovú kategóriu, aby som musel o prvenstvá tvršie bojovať. To nie je výhovorka, iba konštatovanie, že mojimi súpermi sú na trati aj cyklisti mladší o 15 rokov. Teším sa, že sa opäť do Turca v sedle bicykla vrátim. Náš klub organizuje 30. augusta ďalší ročník

Cyklomaratónu po ceste SNP. Bol by som rád, aby jeho víťaz mal opäť na sebe dres nášho klubu.“

Zdenko Šluch (cyklistický veterán a bronzový v kategórii Masters E): „Po dlhých rokoch som sa vrátil do rodiska mojich rodičov do Horného Kalníka. Tu som trávil časť svojich letných prázdnin. Za dedinou bol „koniec sveta.“ Ďalej už cesta nevedla. Teraz na pretekoch sa mi zdalo, že kopec za Kalníkom od môjho detstva poriadne narástol! Moje pracovné zaradenie mi dlhú dobu ani počas víkendov nedovoľovalo vďačovať sa z Nitry. Na prežitie dva dni na Turčianskych okruhoch budem dlho spomínať. Nielen preto, že som vo svojej kategórii skončil na nečakanom 3. mieste. Ak zdravie bude slúžiť, rád si obzriem celý Turiec zo sedla bicykla na augustovom Cyklomaratóne.“

Celkové umiestnenie pretekárov R.C.T. Martin
Muži Elite: 2. Ladislav Šidlo, 3. Ján Palúch, 16. Patrik Lučanský.
Junióri: 4. Adam Pomšár. **Masters B:** 3. Rastislav Belák, 5. Branislav Belák, 6. Filip Lašut, 7. Miroslav Lelek. **Masters C:** 10. Jozef Kohút. **Masters E:** 6. Daniel Švolík, 7. Milan Šugár. **Ženy Masters A:** 2. Lenka Bičkošová.
Autor, foto: Martin Ferenčík

Rastislav Belák bol nielen riaditeľom pretekov

Na Malej hore veľké „olympijské“ súboje

Najpočetnejšie zastúpenie mali cyklisti SZŠ BellAmos

Po zrušení obmedzení súvisiacich s pandemiou Covid-19 sa kolotoč populárnych podujatí rekreačných športovcov opäť rozkrútil na plné obrátky. A to nielen obrazne, ale doslova.

V okolí Malej hory krútili naplno svojimi pedálmi desiatky účastníkov cyklistických súťaží, ktoré boli III. kolom XVI. ročníka Martinskej celoročnej olympiády. Vydarené stretnutie rekreačných športovcov opäť zorganizoval MsÚ Martin v spolupráci s členmi Ski teamu Martinské hole. Aj napriek neúčasti vlaňajších víťazov veteránskych kategórií Magdalény Nagyovej a Petra Vonsa, podujatie v ničom nezaostalo za predošlými rokmi, práve naopak. Organizátorov potešila nielen rastúca úroveň športových výkonov, ale aj účasť pretekárov.

Alena Schimíková (riaditeľka XVI. ročníka MCORŠ): „Pandémia nás síce pribrzdila, ale nezastavila. Zorganizovaním bežeckých

a cyklistických pretekov v júni sme zmazali rest z predchádzajúcich mesiacov a po lete budeme pokračovať (12. septembra a 28. októbra) poslednými dvoma disciplínami – súťažami na kolieskových korčuľoch a plávaním. Po rekordnej účasti na bežeckých pretekoch padol opäť ďalší, tentoraz cyklistický rekord. Na štarte sme zaregistrovali až 120 cyklistov.“

Denisa Tomčányová (členka organizačného štábu): „Aj posledné kolo bolo dôkazom, že naša Martinská olympiáda nemá žiadne vekové bariéry. Veď v 17 kategóriách súťažili pretekári od malých predškolákov až po sedemdesiatnikov. Obdiv patrí najmä najstaršej vekovej kategórii (nad 60 rokov). Sú vzorom pre mladých a deti. Okrem športovej výkonnosti imponuje aj ich veľká miera súťaživosti a snaha po čo najlepšom výkone.“

Rastislav Mažgút (člen organizačného štábu): „S organizátormi Martinskej olympiády spolupracuje

naš Ski team Martinské hole už niekoľko rokov, najmä pri technickom zabezpečení cyklistických a korčuľarských súťaží. Navyše si obľúbili túto súťaž aj naši mladá lyžiar, ktorí sa na nej v rámci tréningu zúčastňujú. Večerný lejak a nočná prietž mračien iba pár hodín pred súťažou nám narobila poriadne vrásky na čele. Nakoniec všetko dobre dopadlo a preteky sa uskutočnili za ideálneho slnečného počasia.“

Manželia Ján a Eva Frndovci:

„Nielen vekom, ale aj účasťou patríme na Martinskej olympiáde k tým najstarším. Veď máme na nej spolu už viac ako 100 štartov. Boli sme zrelí päťdesiatnici, keď sme na nej začínali, a čo nevidieť v budúcom ročníku oslávime na nej svoju sedemdesiatku. Viac než naše výkony sú hodní obdivu ľudia, ktorí toto podujatie vymysleli, a ešte viac tí, ktorí ho napriek mnohým problémom držia pri živote až dodnes. Patrí im za to úprimná vďaka všetkým účastníkom tejto úžasnej súťaže.“

MUDr. Ladislav Szabó (celkový víťaz súťaže r. 2015, veterán): „Po plávaní som s pribúdajúcimi rokmi prišiel vďaka Martinskej olympiáde na chuť aj ďalším športom. Viac než vlastné úspechy na nej ma teší jej rastúca popularita, počet účastníkov a priateľská atmosféra, ktorá na nej vládne. Ako čerstvý šesťdesiatnik som na cyklistických pretekoch konaných na Ladislava zažil možno najkrajšie meniny v živote. A nebolo to iba zásluhou môjho víťazstva. Po odchode zo stupňa víťazov mi súperu uštedrili okrem gratulácii aj poriadneho hobl'a.“

Zuzana Kováčová (učiteľka a propagátorka MCORŠ na SZŠ BellAmos): „Po sporadickej účasti v uplynulých ročníkoch si Martinská olympiáda v tomto poslednom podmanila desiatky našich žiakov. A nielen žiakov. Dvanásť štartov má na svojom konte aj náš pedagogický zbor. Rovnako ako v kolkárskej, či bežeckej súťaži, aj teraz sme ukázali, že rovnako dobrí sme aj v sedlách bicyklov. Dôkazom toho sú štyri získané medaily. Náš cieľ v tomto ročníku je však oveľa vyšší. Radi by sme získali Pohár primátora mesta, určený najúspešnejšej škole v súťaži.“

PREHEAD VÍŤAZOV

Žubrienky (chlapci): 1. Bruno Bellér. **Žubrienky (dievčatá):** 1. Zoja Buociková. **Najmladší žiaci:** 1. Tomáš Babinský (SZŠ T. Zanovita). **Najmladšie žiačky:** 1. Amália Mačutková (ZŠ Ul. A. Stodolu). **Mladší žiaci:** 1. Marco Koniar (ZŠ J. Kronera). **Mladšie žiačky:** 1. Tamara Turčanová (ZŠ A. Dubčeka). **Starší žiaci:** 1. Teo Tuchyňa (ZŠ s MŠ Hurbanova ul.). **Staršie žiačky:** 1. Eva Kalmanová (ZŠ Nade Hejnej). **Dorastenci:** 1. Nataniel Sucháč (ZŠ s MŠ Hurbanova ul.). **Dorastenky:** 1. Nikola Mat'ková (Bilingválne gymnázium Žilina). **Muži do 40 r.:** 1. Jakub Garan (SOŠ stavebná Žilina). **Ženy do 40 r.:** 1. Tatiana Kostolníková (Turčianske Jaseno). **Muži 41 až 50 r.:** 1. Rastislav Turčan (Martin). **Ženy 41 až 50 r.:** 1. Liana Novinská (Vrútky). **Muži 51 až 60 r.:** 1. Branislav Žiak (Martin). **Ženy nad 50 r.:** 1. Eva Frndová (Vrútky). **Muži nad 60 r.:** 1. Ladislav Szabó (Martin). **Autor, foto: Martin Ferenčík**

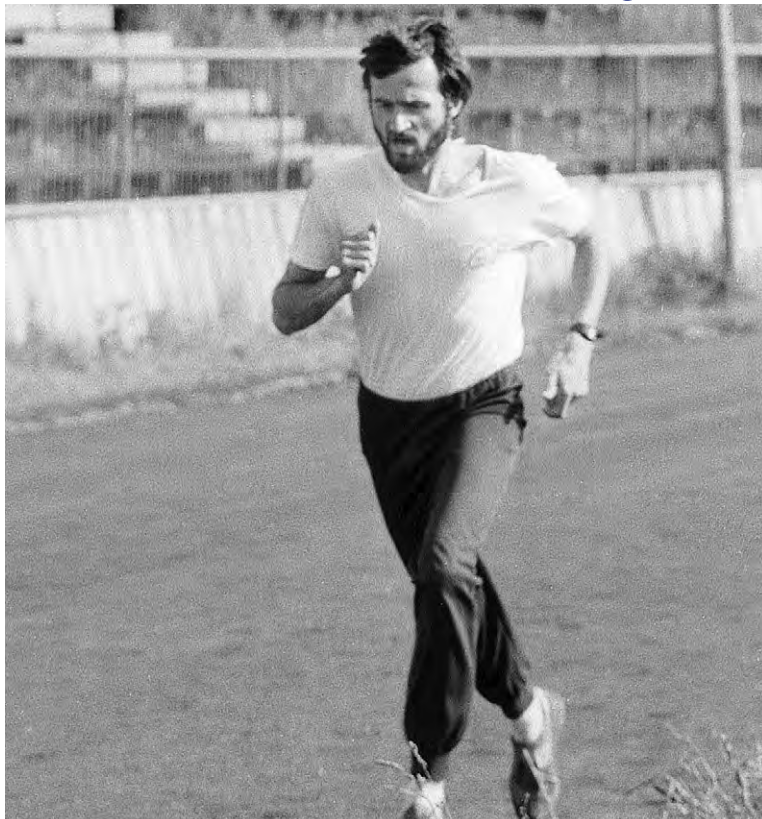

Záver súťaže najmladších žiakov

Starší žiaci na začiatku stúpania

História Turčianskej „olympiády“ (2000 – 2002)

Pavel Slouka dosiahol svoje prvé víťazstvo na THM v roku 1972 (800 m). Po skončení bežeckej kariéry sa stal veľmi úspešným atletickým trénerom Slovenska, ktorého zverenkyňa Lucia Klocová štyrikrát štartovala na OH. Foto: archív

Žiaľ, aj jubilejný 40. ročník Turčianskych hier (2000) potvrdil, že podmienky na športovanie a organizovanie tohto podujatia neboli dobré. Dejiskom atletických súťaží bol žalostne vyzerajúci futbalový štadión a súťaže v ostatných športoch (hádzaná, volejbal, basketbal a tenis) prebiehali na chátrajúcich športových objektoch a telocvičniach.

TURIANSKI ATLÉTI

V atletických súťažiach dominovali najmä pretekári vidieckych škôl. Mravčia práca atletických nadšencov manželov Klučiarovských priniesla zaslúžené ovocie. Navyše k víťazstvu mladých atlétov z Turian prispela ziskom dvoch zlatých medailí aj ich dcéra Miroslava. (Iba 14-ročná skokanka do výšky nenašla výkonom 168 cm v tomto roku premožiteľku na celom Slovensku a stala sa jeho majsterkou v kategórii starších žiačok vonku i v hale). O zisk 2. miesta v hodnotení škôl sa postarali mladí atléti z trénerskej dielne učiteľa Stanislava Zachara z vrútockej ZŠ na Čachovskom rade. **Až sedem vzácnych kovov putovalo do Beníc.** K veľkému

úspechu, tamojších žiakov priviedla ich telocvikárka a v minulosti výborná atlétka a viacnásobná víťazka THM **Dobrúna Adamcová (Bumbalová)**. Priam neuveriteľná správa z ďalekej Južnej Ameriky potešila všetkých priaznivcov atletiky. Dvojnásobná víťazka Turčianskych hier na 800 metrov (1997, 1998) Lucia Klocová získala na rovnakej trati na juniorských majstrovstvách sveta v Čile bronzovú medailu!

DO TRETICE TENIS

Po tretí raz (1965, 1999) sa v histórii prezentovali na Turčiankach svojím umením aj mladé talenty „bieleho“ športu. Na kurtoch za plavárňou sa pod vedením turčianskej tenisovej legendy Mareka Liptaia na turnaji zúčastnilo až 63 mladších a starších žiakov a žiačok. So zlatými medailami odchádzali domov **M. Jusko (ZŠ Mudroňova)**, **D. Görögová, P. Bella** (obaja ZŠ Ul. budovateľov) a **L. Jurková (ZŠ Ul. Bernoláka)**.

DRÁMA POD KOŠMI

Turnaj pod deravými košmi za účasti až 21 družstiev bol dôkazom, že basketbal sa stal najobľúbenejšou kolektívnou loptovou hrou žiakov

nášho regiónu. Vo vyrovnanom finále študentov dvoch martinských gymnázií boli nakoniec úspešnejší **dlháni z Gymnázia V. Paulinyho-Tótha**. Družstvo Vratislava Kadleca po víťazstve 25:23 odsunulo trojnásobných víťazov (Gymnázium J. Lettricha) na striebornú priečku.

UMIERÁČIK

Tak, ako sa pominula niekdajšia sláva martinskej mužskej a vrútockej ženskej hádzanej, tak sa žiaľ minulosťou stala aj skvelá a búrlivá atmosféra hádzanárskeho zápolení na Turčianskych hrách. Boli roky, keď sa na preplnenom hádzanárskom štadióne bojovalo aj o miesta na tribúne a sotva stačili tri hracie plochy. V jubilejnom ročníku (ale aj v nasledujúcich) organizátori také problémy nemali. V turnaji za účasti iba štyroch chlapčenských a štyroch dievčenských družstiev víťazstvo putovalo na **ZŠ Budovateľov** a **ZŠ Valaš'ana-Dolinského**.

Na roky, keď hádzanárske ihrisko praskalo vo švíkoch aj pri turnajoch na Turčianskych hrách, spomína učiteľ, tréner, moderátor a dodnes (78 r.) aktívny spoluorganizátor Turčianskych hier Jozef Ďurička: „*Atmosféru hier bolo cítiť na školách takmer celý školský rok. Samotné úspešné vystúpenie na nich už bolo iba šľahačkou na torte, ktorej predchádzalo množstvo hodín tréningu. Určite najemotívnejšie prostredie bolo na hádzanárskom štadióne. S telocvikárom Karolom Temerom zo školy na Ul. mládeže na Podháji sme boli vždy veľkí kamaráti. Iba pár hodín v roku nie. Keď sme sa nie raz stretli vo finále v boji o zlato, musel byť na nás oboch pre nezainteresovaných určite komický pohľad. V snahe čo najviac pomáhať, radiť a povzbudzovať svojich zverencov, som behal ako nepričetný po jednej strane ihriska a Karol po tej druhej. Posledným hvizdom rozhodcu a skončením hier naše priateľstvo, samozrejme, pokračovalo ďalej. Väčšina telocvikárov sa po Turčiankach zišla, nikto sa neponáhlal domov. Pri pive, ktoré zaplatil víťaz, sme sa dokázali už bez emócií o práve skončenom turnaji porozprávať i zasmiať. Boli sme výborná partia, dobrí kolegovia, ktorí vedeli jeden druhého podpíchnúť, ale najmä, ktorí si vedeli prácu aj toho druhého*

oceniť a vážiť. O tom, že bola naozaj kvalitná, hovorí fakt, že martinskí žiaci sa stali dvojnásobnými majstrami ČSSR (1972, 1977).“

2002

Ešte nikdy v histórii Turčianskych hier nevisel Damoklov meč tak nízko nad ich ďalším osudom ako práve v tomto roku. Katastrofálne podmienky na martinskom futbalovom štadióne, kde kráľovnú športov poslali do exilu a z jej verných „poddaných“ urobili bezdomovcov, znamenali stop atletickým súťažiam v tomto objekte. Zdalo sa, že Turčiankam naozaj nadobro „odzvoniло.“

Zo spomienok Martina Ferenčíka, predsedu organizačného výboru THM: „*Boli to naozaj hektické týždne, ktoré som spolu s vedúcou odborou školstva OÚ a riaditeľkou Turčianskych hier Lubicou Schafférovou zažíval na jar 2002. Na našich pleciach ležal ďalší osud jedinečného podujatia. Dodnes som vďačný turianskym atletickým nadšencom Melánii a Miroslavovi Klučiarovským a tiež starostovi obce Miroslavovi Blahušiakovi, že prijali môj návrh presťahovať atletické súťaže na nevyhnutú dobu na tamojší štadión. Bolo to jediné možné riešenie, ako zachrániť Turčianky pred ich definitívnym koncom. A tak sa hry po dlhých 42 rokoch nedobrovoľne vrátili na miesto svojho zrodu (1960), do Turian.“*

SKVELÍ TURANCI

Turanci sa prezentovali už niekoľko rokov výbornými výkonmi svojich mladých atlétov. Teraz presvedčili, že vedia byť skvelými organizátormi a pozornými hosťiteľmi. Sviatočné chvíle emotívneho slávnostného otvorenia umocnila aj prítomnosť turianskeho športového nestora a spoluzakladateľa hier, **89-ročného Jána Rzepiela** a vystúpenie detského folklórného súboru **Drienča** z Krpelian. Pod Fatranským Kriváňom sa Turčianska „olympiáda“ dočkala aj nečakaného a originálneho darčeka. Podľa vzoru ostatných veľkých olympiád získala aj naša turčianska svojho maskota. Stal sa ním (medzi deťmi dobre známy a obľúbený) **Jožko Flák** z dielne ilustrátora Bruna Horeckého.

* Pokračovanie v budúcom čísle.

Autor: Martin Ferenčík

Športový deň v Penzióne Ľadoveň

Zľava: M. Kalnický, J. Stach, A. Kaniková, Ž. Mišúťová, M. Doskočilová, J. Moravčíková, P. Král, O. Lacková a V. Král. Foto: I'ch

V sobotu 8. augusta sa v Penzióne Ľadoveň a jeho najbližšom okolí uskutočnila športovo-spoločenská akcia, ktorú zorganizovala ZO Jednota dôchodcov na Slovensku a Denné centrum Martin-Ľadoveň.

Športový deň pre seniorov mal vynikajúcu atmosféru. Účastníci súťažili

(43 seniorov) ukázali športového ducha a súťaživosť. No primárne nešlo o výsledky, ale o utuženie kolektívu, strávenie času pri spoločných aktivitách za slnečného počasia (bolo azda až priveľmi teplo), zábavu a navodenie správnej nálady, ktorá vygradovala na posedení pri hudbe, speve a chutnom gul'áši po skončení športového programu.

Oľga Lacková (predsedníčka Jednoty dôchodcov a denného centra Martin-Ľadoveň) pre MN povedala: „Bol to 5. ročník a prvá akcia, ktorú sme organizovali po „korone“. Sme radi, že sme sa stretli a utužili kolektív. Veľmi pekne ďakujeme za všetko Martinovi Kalnickému, ktorý ako náš patrón dbal na to, aby bolo všetko v poriadku. Muži i ženy súťažili v piatich disciplínach (vrh gul'ou, kop lopty do bránky, hod granátom na cieľ, beh s tenisovou raketou - ale tak, aby loptička na výplete nepadla na zem - a hádzanie šípok), potom sa spočítali body a vyhlásili výsledky. Naša organizácia existuje desať rokov a stále je aktívna, máme 117 členov a organizujeme rôzne športové, kultúrne i iné akcie. Hoci nám mesto Martin stoplo dotácie, chceme ešte urobiť výlet na Bradlo (24. septembra), kde si uctíme nášho veľikána M. R. Štefánika, ako aj Katarínsku zábavu v novembri. No a vo februári tohto roku sme navštívili našich krajanov v srbskej Vojvodine, na čo nám vybavil dotáciu z VMČ Ľado-

veň-Jahodníky-Tomčany p. Kalnický, ktorému i za to ďakujeme.“

Víťaz mužskej kategórie Ján Stach pre MN dodal: „Darilo sa mi v šíp-kach, ale rezervy som mal vo vrhu gul'ou, kde mi bol'avé rameno nedovolilo viac. Športový deň splnil moje očakávania.“

Víťazka medzi ženami Jana Moravčíková pre MN poznamenala: „Aj mne išli najlepšie šípky, naopak, najhoršie kop do bránky, ale nie je podstatné, kto je na prvom mieste, hlavne, že sme sa stretli a strávili pekný deň v príjemnom prostredí penziónu.“

Najväčší obdiv vzbudila 86-ročná klubová recitátorka s úžasnou pamäťou Želmíra Mišúťová, ktorá sa tiež zapojila do športovania, a potom predviedla svoje umelecké nadanie v prednese poézie.

Športový deň 2020 v Penzióne Ľadoveň bol milým a vydareným podujatím. Účastníci načerpali do ďalších dní energiu, ktorú budú potrebovať. Martin Kalnický na záver doplnil: „Vďaka týmto ľuďom vidíme, že všetko, čo robíme, má zmysel, a ďakujem im za to.“

„Rytieri“ chcú postúpiť medzi hokejovú elitu

František Poliaček má talent na dávanie gólov. Foto: chir.

Hokejisti HK Martin sa po tretí raz za sebou pokúsia v novom ročníku Slovenskej hokejovej ligy prebojovať do najvyššej súťaže.

Martinčania mali po prvý raz po letnej príprave vykorčuľovať na svoj ľad 10. augusta, ale pre testovanie hráčov a realizačného tímu na Covid-19 (odporúčanie SZLH) sa to

o pár dní posunulo. „Rytieri“ majú v pláne odohrať päť prípravných zápasov. Spestrením predsúťažného obdobia budú tri zápasy v rámci skupinovej fázy Kaufland Super-Cupu na martinskom „zimáku“ (s Detvou 8. septembra, L. Mikulášom 10. septembra a B. Bystricou 15. septembra). Nový ročník SHL by mal odštartovať 2. októbra. Hráčsky káder „rytierov“ tvoria – brankári:

Bernát, Maťovčík, obrancovia: Burzík, Dvořák, Lavička, Babka, Bakala, Náthy, Juraško, Ligas, Tabaček. Útočníci: Barto, Jurášek, Poliaček, Rešetár, Smidžár, Nauš, Pokrivčák, Kočalka, Grega, Murček, Dírer, Melcher, Paulíny. V realizačnom tíme sú: Miroslav Mosnár (hlavný tréner), Marek Žila (asistent), Pavol Barto, Branislav Stolárik, Peter Sninský a lekári Jaroslav Lúčan s Michalom Hošalom.

„Hoci ešte nemáme so všetkými hráčmi podpísanú zmluvu, verím, že to dotiahneme do úspešného konca. V zmysle našej filozofie dávame priestor mladým hráčom a odchovancom klubu. Dúfam, že mladíci nesklamú našu dôveru. Od nového hlavného trénera Mira Mosnára si sľubujeme, že nadviaže na svoju predošlú prácu v iných kluboch, odkiaľ k nám prišli priaznivé referencie na jeho osobu. Dlhé roky trénoval juniorku Slovana a naposledy pôsobil ako tréner mužov v Nových Zámkoch. Mali sme niekoľko alternatív, ale myslím si, že je to dobrá voľba. Ide o pracovitého človeka s čistým morálnym profilom,“ podotkol pre MN riaditeľ HK Martin Milan Murček a potom dodal: „Aj keď to papierovo podľa mien tak nevyzerá,

našou ambíciou je vyhrať SHL a postúpiť do najvyššej súťaže.“

V mužstve „rytierov“ je veľa mladíkov, ale sú tam aj skúsenejší hráči, na ktorých pleciach bude ležať väčší diel zodpovednosti. Napr. Michal Murček a František Poliaček, ktorých MN oslovili.

„V lete som trénoval individuálne nejakých 12 týždňov. Už som sa nevedel dočkať, kedy si po zhruba piatich mesiacoch znovu objem korčule. Cieľ je jasný, verím, že sa nám ho podarí splniť. Uvidíme, ako sa to v súťaži bude vyvíjať, aké budú finančné možnosti klubu a hlavne, či situáciu neskomplicuje koronavírus,“ povedal útočník Michal Murček.

Dávať góly súperom má v popise práce aj František Poliaček: „Všetkým nám ľad veľmi chýbal. V lete som trénoval väčšinou spolu s Janom Tabačkom. Okrem toho som hral za Pov. Bystricu play-off Slovenskej hokejbalovej extraligy, v ktorom sme nakoniec triumfovali a získali tak majstrovský titul. Čo sa týka hokeja, som rád, že ešte pred štartom súťaže absolvujeme pohárovú konfrontáciu s tromi mužstvami najvyššej súťaže. Dúfam, že dohráme celú sezónu bez komplikácií. Budem sa snažiť pomôcť Martinu vyhrať SHL.“

Stranu pripravil:
Ľubomír Chochula

Raňajkové menu v Penzióne Ľadoveň

ku každému menu sú v cene zahrnuté:

- káva lucaffe podľa chuti alebo čaj (v ponuke aj z čerstvej mäty a zázvoru)
- džús 100% pomarančový, nekonečný pohár
- čerstvo pečený croissant
- domáci ľadovenský chlieb, alebo klasické rožky
- džem, med a masielko

5,99€
od 7:00 do 10:00

Domáce gazdovské párky

Praženica na cibulke zo 4 vajec

Hemendex zo 4 vajec

Čerstvý croissant, džem, med, masielko a džús

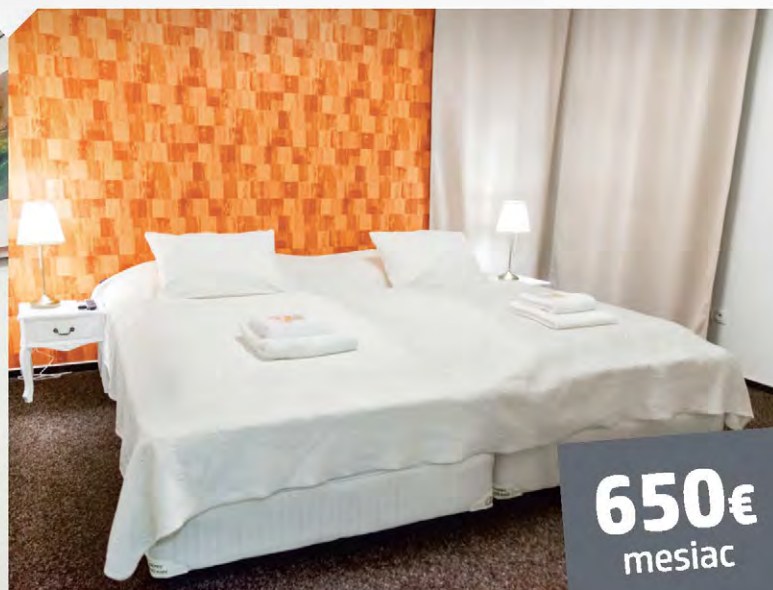

Šunkovo - syrový tanier s vajčkom a toastom

Treska & Rybí šalát

VILLA CENTRUM

650€
mesiac

☎ 0949 012 341
✉ sprava@villacentrum.sk
🌐 www.villacentrum.sk

- ✓ Prenájom na **komplet zariadený apartmán s wifi**
- ✓ **TV so 75"** obrazovkou, **kuchyňa, WC a kúpeľňa s rohovou vaňou**
- ✓ **Parkovanie** pre jedno auto **priamo pri dome**

CNC REZACIE STROJE

www.pierce.sk

Kde nájdete MESTSKÉ NOVINY?

Vzhľadom na sťažnosti a pripomienky našich čitateľov z rôznych častí Martina sme zabezpečili popri distribúcii do poštových schránok aj distribúciu prostredníctvom predajní potravín a stánkov.

MESTSKÉ NOVINY nájdete - ZDARMA - každý mesiac aj na týchto miestach:

- COOP Jednota Ľadoveň III. – Ul. N. Hejnej
- COOP Jednota Ľadoveň II. – Stavbárska ul.
- COOP Jednota Stred – Ul. A. Kmeťa (pri kine Moskva)
- COOP Jednota Košúty - Štefunkova ul.
- COOP Jednota Priekopa – Medňanského ul.
- Potraviny Dušan Sládek, Stred – Škultétyho ul. 16
- Trafika Podháj - Golianova ul. -Gorkého
- Stánok pred hl. vchodom do UNM
- Penzión Ľadoveň - Ul. D. Michaeliho

PRERÁBANIE

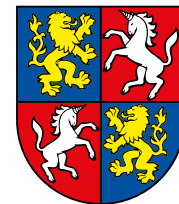
*bytových jadier
& stavebné práce*

- ✂ Stavebné práce
- ✂ Vodárenské práce
- ✂ Elektroinštalačné práce
- ✂ Interiérové omietky
- ✂ Montáž sadrokartónov
- ✂ Komplet rekonštrukcie bytov

0949 012 341

stavbamartin@gmail.com

Vrútky nezaháľajú ani s novými žiadosťami o eurofondy

Telocvičňa ZŠ H. Zelinovej je už zrekonštruovaná a zateplená. V blízkej budúcnosti sa z nenávratného finančného príspevku zrealizujú energetické audity doteraz nezateplených budov školy. Foto: ICh

Ak nenastanú nepredvídateľné okolnosti, do konca tohto roku by mala byť vybudovaná cyklotrasa z Martina do Vrútok (projekt je z 90 percent financovaný z eurofondov) v celej dĺžke, čo bude prínosom pre občanov oboch miest. Ako sú Vrútky úspešné v ďalších žiadostiach o eurogranty?

„Prebieha tiež výber zhotoviteľov rekonštrukcie hasičskej zbrojnice a systému prípravy teplej vody na futbalovom štadióne, na čo sme tiež získali granty,“ uviedol na úvod tejto témy pre MN primátor Vrútok Branislav Zacharides.

Mesto však nezaháľalo ani s novými žiadosťami o európske granty. Minuloročné výzvy na predkladanie projektov z fondov EÚ boli zamerané na rozvoj cezhraničnej spolupráce, strategické dokumenty zamerané na energetické úspory objektov a v neposlednom rade tiež na infraštruktúru v lokalitách, kde je sústredená marginalizovaná rómska komunita. Mesto Vrútky sa zapojilo do všetkých z nich. „Projekty cezhraničnej spolupráce máme zamerané na postupné budovanie stálej expozície histórie železničarskeho mesta a sprievodné aktivity, pričom spolupracujeme na nich s partnermi

z Moravskosliezského kraja (Česko) a Sliezskeho vojvodstva (Poľsko). Hoci aj tu nám termíny poposúvala koronakríza, verím, že oba dokážeme dokončiť napriek aktuálnym obmedzeniam. V uplynulých dňoch sme dostali hneď dve oznámenia o schválení ďalších našich žiadostí o európske dotácie. Tentoraz ide o projekty podporené z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Vďaka prvému z nich získa mesto Vrútky vlastnú nízkouhlíkovú stratégiu. Pôjde o dokument, ktorý zanalyzuje stav zásobovania všetkými dostupnými formami využiteľnej energie a navrhne opatrenia na energetickú efektívnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Jeho súčasťou bude aj identifikácia Smart City riešení, ktoré zaradia Vrútky medzi tzv. inteligentné mestá a otvoria im cestu k čerpaniu fondov EÚ v budúcom programovacom období, kde už existencia takéhoto strategického dokumentu bude nevyhnutnou podmienkou podávaných žiadostí,“ objasnil vrútocký primátor. Európska únia už viac nebude kompletne financovať ani zateplenie škôl a iných objektov, ako to bolo v minulosti. Bude však presadzo-

vať, aby samosprávy na tento účel využívali takzvané garantované energetické služby. „Práve druhá z dvoch čerstvo schválených žiadostí s názvom „Rozvoj energetických služieb v meste Vrútky“ je zameraná na prípravu takéhoto projektu. Z nenávratného finančného príspevku sa zrealizujú energetické audity doteraz nezateplených budov Základnej školy Hany Zelinovej. Ide o budovy 1. stupňa, 2. stupňa, školskej jedálne s kuchynou a školským klubom detí a budovu školských dielni. Následne sa pripraví projekt pre výber poskytovateľa služieb, ktorý zabezpečí opatrenia na overiteľné a merateľné úspory energie v týchto objektoch. K zrekonštruovanej a zateplenej telocvični z tohto roka sa tak v blízkej budúcnosti budú môcť zaradiť aj ostatné objekty školy,“ dodal B. Zacharides. V procese hodnotenia ostáva projekt zameraný na rekonštrukciu a výstavbu chodníkov na Ul. sv. Cyrila a Metoda a Mierovej ulici. O výsledku hodnotenia by sa malo rozhodnúť v najbližších týždňoch. Ak bude mesto Vrútky úspešné, stavebné práce sa zrealizujú v budúcom roku.

Oddychová zóna je skolaudovaná

Oddychová zóna pri mestskom úrade je už skolaudovaná a od júla 2020 ju môže verejnosť naplno využívať vrátane workoutového ihriska a parkovacích plôch. Mesto vlni vybudovalo v tejto zóne prístrešok s lavičkami a spevnenou plochou, na čo získalo dvojtisícovú dotáciu zo ŽSK. Tento rok tam

pribudlo workoutové ihrisko a parkovacie miesta (spolu za necelých 45 000 eur). Mesto chce v tomto priestore ešte postaviť do konca tohto roku aj prvú elektronabíjačku elektromobilov a elektrobicyklov vo Vrútkach (viacerí dodávatelia prejavili záujem pomôcť s touto investíciou).

Workoutové cvičisko si obľúbila aj mládež. Foto: ICh

Dni mesta Vrútky sa uskutočnia v septembri

Mesto Vrútky si na jeseň 2020 pripomenie 765. výročie od prvej písomnej zmienky. Budú sa tohtoročné Dni mesta Vrútky v niečom líšiť oproti vlaňajšku, aký bude kultúrny a spoločenský program? Mesto znovu pri tejto príležitosti ocení svoje osobnosti? – spýtali sa MN primátora Vrútok Branislava Zacharidesa.

„Dôsledne sledujeme vývoj situácie s ochorením Covid-19 v našom okrese a priebežne komunikujeme s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Martine. Ešte sme nezavrhlí ani konanie jarmoku, keďže ten vrútocký sa zmestí do aktuálneho limitu 1000 účastníkov. Ak sa bude konať, tak v piatok 11. septembra. Najbližšie

týždne rozhodnú, či ho zrealizujeme, alebo nie. Ak by aj nie, Dni mesta Vrútky sa uskutočnia tak či onak. Oceňovanie osobností mesta chýbať nebude, plánujeme tiež druhý ročník úspešnej výstavy turčianskych pestovateľov ovocia a zeleniny nazwanej Farmársky deň. Pridanou hodnotou bude konanie 42. ročníka zrazu

cykloturistov Klubu slovenských turistov, ktorý sa v tomto roku, ak to situácia umožní, bude konať práve na Vrútkach. Chceme s ním spojiť aj podujatie Na kolesách proti rakovine, ktoré zaznamenalo v našom meste minulý rok pozitívny ohlas.“

**Stranu pripravil:
Eubomír Chochula**

Kometa skončila svoju púť v semifinále play-off

Hráči Komety Vrútky sa rozlúčili so svojimi fanúškami. Foto: I'ch

Konečnou stanicou bolo pre Kometu Vrútky (majster Slovenska v roku 2018) semifinále play-off Slovenskej hokejbalovej extraligy (2019/2020), v ktorej napokon obsadí nepopulárne 4. miesto.

Semifinálová séria sa začala pre Vrútočanov nešťastne. Kometa prehrala oba zápasy v Bratislave (tretí júlový víkend), pričom v tom druhom už mala súpera skoro na lopatkách, ale inkasovala vyrovnávajúci gól v poslednej minúte riadnej hracej doby a potom dostala ešte jeden v predĺžení. Nad Vrútkami visela po dvoch porážkach v Bratislave (2:6 a 2:3 pp) hrozba vypadnutia v treťom semifinálovom dejstve, ktoré sa uskutočnilo 25. júla na vrútockom

zmodernizovanom ihrisku. Vo vyrovnanom stretnutí bola psychická výhoda na strane hostí, ktorí ju aj zužitkovali a vyhrali 2:1.

Vrútky (predtým vo štvrtfinále vyradili Nitru 3:2 na víťazstvá) sa vo svojom záverečnom dueli sezóny trápili v koncovke. Domáci síce v 42. min vykresali iskru nádeje kontaktným gólom na 1:2, ale bola to už len ich labutia pieseň. Presnú mušku nemal v tomto zápase ani útočník Komety Aurel Nauš, ktorý pre MN poznamenal: „V konfrontácii s tímom LG sme boli menej úspešní v zakončovaní akcií. Strelecká efektívnosť bola jazyčkom na váhach nielen v domácom stretnutí, ale aj v oboch bratislavských súbojoch. Snažil som sa Komete pomôcť získať

medailu, čo sa, žiaľ, nepodarilo. Náš premožiteľ má svoju kvalitu a prajem mu veľa šťastia vo finále. Ja sa hlavne venujem hokeju, ale hokejbal má tiež baviť a považujem ho za dobrý doplnkový šport.“

Vrútocký brankár Matej Bolibruch pre MN povedal: „Nevyužili sme veľa šanci, čo bolo frustrujúce. Svoju úlohu zohrala aj psychika. V celej semifinálovej sérii, ktorá nemala jasného favorita, sme boli málo produktívni a doplatili sme tiež na individuálne a taktické chyby. Som sklamaný, dali sme do toho všetko, ale nevyšlo to, mrzí nás to. Teraz už máme oddych, užijeme si ešte zvyšok leta a podľa toho, kedy odštartuje nový ročník súťaže, začneme s prípravou.“ MN oslovili aj prezidenta Komety

Libora Pomikáleka: „Pre náš klub to bol veľmi ťažký súťažný ročník. Museli sme urobiť veľkú rekonštrukciu ihriska, na ktorom je nový plastový povrch, pribudlo plexisklo, vymenili sme mantinely, plus urobili sme ďalšie potrebné veci. Som rád a vážim si to, že k výstavbe štadióna prispeli svojím dielom aj samotní hráči. Športový cieľ, zabojovať o majstra Slovenska, sme síce nespĺnili, ale nie vždy všetko vyjde. O budúcnosť vrútockého hokejbalu sa neobávam. Verím, že na našom peknom ihrisku ešte dosiahneme nejaký úspech. No a keď dojde čas, tak nás zo súčasných extraligových hráčov bude mať kto nahradiť aj po organizačnej stránke.“

Autor: Ľubomír Chochula

Posledný gól Komety v tejto sezóne strelil kapitán Michal Fillo. Foto: chir

Čriepky z histórie gymnastiky v Turci

K napísaniu tohto príspevku nás inšpiroval článok „Trebá myslieť pozitívne a hýbať sa“, ktorý bol uverejnený v MESTSKÝCH NOVINÁCH (č. 6/2020).

V ďalšej časti tohto príspevku sú vyjadrenia prameňiace zo spomienok a sporadickej elektronickej i osobnej komunikácie medzi nami – niektorými členmi vtedy (prelom 50. a 60. rokov) dorasteneckých oddielov športovej gymnastiky vo Vrútkach a v Martine. Vzhľadom na to, že odvtedy už prešlo veľa rokov, môžu byť niektoré naše vyjadrenie čiastočne skreslené. Ospravedlňujeme sa tým, ktorých sa to bytostne dotklo, alebo sme ich nespomenuli.

Bolo to v čase našich štúdií na rôznych typoch stredných priemyslových, všeobecnovzdelávacích i odborných

škôl. Ako členovia telovýchovných jednot sme využívali vtedy možnosti aktívneho trávenia voľného času v „sokolovniach“ telovýchovných jednot alebo telocvičniach škôl. Športové kluby boli štátom dobre dotované. A tak návšteva telocvični či aktívna účasť na rôznych súťažiach a hmotné zabezpečenie neboli pre športovcov vôbec finančne náročné. Okrajovo treba pripomenúť, že v tej dobe (1. júla 1960) došlo k zmene územného členenia republiky, čo však neovplyvnilo existenciu okresu Martin v rámci aktuálneho kraja. Okres Martin sme reprezentovali na rôznych súťažiach krajských, resp. celoslovenských či celoštátnych. Základ družstiev reprezentujúcich okres tvorili prevažne dorastenci z Vrútok (V. Babiš, V. Hlavňa, I. Kramár,

bratia Luptákovci, I. Rugala, bratia Weisovci) a dorastenci z Martina (O. Čierna – Žingorová, O. Ficová, M. Gebrlínová, O. Lániová, V. Rohoňova, J. Skračíková, M. Stachová, J. Ševčíková-Enderle).

V tom období bol vo viacerých vekových kategóriách mužov aj žien veľmi aktívny oddiel Základnej rekreačnej telesnej výchovy (ZRTV) Telovýchovnej jednoty (TJ) Lokomotíva Vrútky. Tréningy boli v „Sokolovni“ (oddelené pre mužov a ženy) minimálne dva razy týždenne. Svoju telesnú zdatnosť a športové umenie prezentovali členovia oddielu na rôznych športových akademiách a aj vystúpením na celoštátnej spartakiáde v Prahe. V rámci oddielu ZRTV sa postupne sformovali skupiny športovej gymnastiky chlapcov i dievčat v rôznych vekových kategóriách. Významný podiel mal na tom cvičiteľ pán Žalman, následne

páni Líška, Vrábek a ďalší. Hoci sme sa po skončení stredných škôl rozprchlí „po svete“, gymnastický oddiel pokračoval v činnosti.

Vznik skupiny dorasteniek v Martine má iný charakter. Na vtedajšej Jedenásťročnej strednej škole (po roku 1959 Dvanásťročnej škole) v Martine na Malej hore pôsobil ako telocvikár pán Földvári. Okrem iných aktivít sa podieľal nielen na formovaní, ale aj na vedení družstiev športovej gymnastiky na škole.

Naše čriepky uzatvárame tým, že sme vďaka za ponosy na to, že si nevieme veľa krát spomenúť na niektoré mená a udalosti z našej mladosti, pretože to dokazuje, že sme obklopení priateľmi, že vieme a môžeme medzi sebou komunikovať aj tými najmodernejšími prostriedkami.

Autori: Vladimír Hlavňa, Jiřina Ševčíková Enderle

Svoju odmenu darujem dvom talentom

Martin Kalnický

„Zaujímavým bodom augustového zasadnutia mestského zastupiteľstva bolo hlasovanie o odmenách pre poslancov za prvý polrok roka 2020, pričom

tento bod vôbec nebol v programe MsZ. Dostalo sa to tam až po podaní návrhu a následnom hlasovaní hneď v úvode schôdze,“ začal rozoberať túto tému poslanec za mestskú časť Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany Martin Kalnický, ktorý vzápätí na to nadviazal.

„Nechcem sa vyjadrovať k tomu, či si každý poslanec odmenu zaslúži, to mi

*neprislucha hodnotiť. Poznám kolegov, ktorí sa svojej práci venujú poctivo, ale sú aj iní. Nerád by som však iba kritizoval. Na druhej strane, úsmev na tvári vyvoláva to, že obaja viceprimátori tiež dostanú odmenu v plnej výške ako všetci ostatní poslanci, pričom pobe-
rajú za výkon svojej funkcie riadnu (a nie malú) mzdu. Keďže tých káuz mesta pribúda, verejnosť má právo sa pýtať, aký je ich prínos pre obyvateľov tohto mesta. Stále máme v živjej pamäti, ako si primátor nedávno navrhol znížiť svoj plat, čo by sa dotklo aj príjmu viceprimátorov (od základného platu primátora sa odvíja aj plat jeho zástupcov). Ukázalo sa, že to bol iba sexi návrh, prázdne gesto, lebo, samozrejme, že Kollárov poslanecký klub s podporou niektorých ďalších to*

zmielol zo stola. Primátor dobre vedel, ako sa toto divadlo skončí. Komické bolo i to, že v pôvodnom návrhu o odmenách som bol aj ja zaradený na listinu tých, ktorí mali dostať iba polovicu. A to z toho dôvodu, že sa vraj málo zúčastňujem na rokovaníach zastupiteľstva. Keby to mysleli ako vtip, tak sa nad tým zasmejem, ale oni to mysleli úplne vážne. Takisto môj kolega z nášho poslaneckého klubu Platforma Marcel Maťovčík mal mať odmeny krátené o polovicu, ale ani v tomto prípade to nedávalo žiadnu logiku, lebo ako vtedy ešte prednosta Okresného úradu Martin bol aktívnym členom krízového štábu v čase pandémie koronavírusu. Niekedy človek žasne, čo sa to tu deje. V období, keď sa skresávajú dotá-

cie na všetky oblasti, tak napokon zastupiteľstvo odsúhlasilo pre všetkých poslancov jednotnú odmenu po 500 eur. No, kedy, keď nie teraz, sme mali ukázať ľuďom empatiu?! Ja som sa hlasovania zdržal. Nebol som proti iba preto, že chcem svoju odmenu darovať. Ako som už v minulom vydaní informoval, nech by bola odmena v akejkoľvek výške, daroval by som ju MESTSKÝM NOVINÁM, ktoré ju potom venujú tomu (250 eur pre jedného a 250 eur pre druhého úspešného uchádzača), kto nám napíše na mail (redakcia@mestskenoviny.sk) taký príbeh, ktorý nás chytí za srdce. Číže tieto peniaze budú použité na najlepší projekt. Viac o tom píšeme na titulnej strane tohto vydania. MESTSKÉ NOVINY podporujú talenty! My svoje sľuby plníme na rozdiel od vedenia mesta.“

Sabotáž športového hnutia v Martine!

M. KALNICKÝ: „Je zarážajúce, že mesto nekomunikuje nielen s nami poslancami, ktorí si dovoľia kritizovať a poukazovať na chyby, ale ani s verejnosťou. Dôvod zvýšenia ceny cestovného lístku na MHD nebol riadne vysvetlený. Kolega z Platformy Stano Thomka chcel túto tému otvoriť na zastupiteľstve, ale jeho návrh nenašiel podporu. Prečo asi? Občania sa nemôžu dozvedieť, prečo majú platiť o 40 percent viac. Aká bola motivácia uro-

biť tento krok? Ak zostávajú nezodpovedané otázky, vyvstáva ďalšia – čoho sa vedenie mesta bojí? Na zastupiteľstve som navrhol mimoriadnu dotáciu pre mužský hokej vo výške 40 000 eur. Nemusel som, keby primátor dodržal svoj sľub, že pomôže mužskému hokeju sumou 100 000. To sa nestalo, z čoho som sklamaný. Nakoniec sa o tom nehlasovalo, keďže primátor hovoril, že na základe právnej analýzy by môj návrh

na mimoriadnu dotáciu bol v rozpore so zákonom. Stiahol som ho a bude sa o tom rokovať na nasledujúcej schôdzi, lebo dovtedy, dúfam, dostaneme k tomu všetky potrebné materiály (právne stanovisko MsÚ a stanovisko Protimonopolného úradu SR). Som zvedavý, ako sa zachovajú tí poslanci, ktorí navštevujú hokejovú „vipku“, či pre politické účely znovu stiahnu chvosty, alebo podporia dotáciu pre HK Martin. Čo sa týka prerozdelenia športovej dotácie v celkovej výške 116 900 eur, zo-

stali sme v nemom úžase, že to, na čom sa dohodla športová komisia (proti bol len jej predseda Martin Makovník) nebolo vôbec predmetom hlasovania. Naopak, Makovníkov návrh, ako by to prerozdelenie malo vyzerat', potom v pléne prešiel. Boli sme z toho šokovaní, že Kollárov poslanecký klub si v zastupiteľstve takto okato presadil svoje zámery. Je to vyslovene politizácia športu. Od začiatku to bolo zle nastavené, dva poslanecké kluby najskôr spolupracovali, potom sa rozhárali a výsledkom toho je, že športovci trpia.“

Škôlka „Ako u mamy“ dostala zelenú

M. KALNICKÝ: „Ďalším ukázkovým faktorom, ako toto mesto funguje, bolo snaha znovu zmarit' pokus o začlenenie súkromnej materskej školy „Ako u mamy“ do siete škôl a školských zariadení Sloven-

skej republiky od 1. januára 2021. A to len preto, že išlo o člena nášho tímu v MESTSKÝCH NOVINÁCH, ktoré sa neboja kritizovať prešlápy vedenia mesta. Smutné je, že poslanec, ktorý je zriaďovateľom inej školy (To-

máš Zanolit) bol vehementne proti tomu. Jeden z poslancov (Bruno Horecký) dokonca povedal, že sa bol na túto škôlku spolu s ďalšími z komisie pozrieť, že klobúk dolu, ako to tam je, ale že tento návrh nepodporí. To nevymyslíš... Reči o demografickej krivke, aj o tom, že si mesto musí

strážiť svoje škôlky a nepodporovať konkurenciu, našťastie nenašli dostatočnú podporu v poslaneckom zbore. Po viacnásobných pokusoch tentoraz zastupiteľstvo bez akýchkoľvek dohôd naprieč politickým spektrom schválilo toto uznesenie, čo mesto nebude stáť ani euro navyše.“

Nečudujem sa, že nespokojnosť občanov rastie

M. KALNICKÝ: „Viaceri sme krútili hlavami aj nad tým, že v programe schôdze nebol bod rôzne. Už druhý raz za sebou sme tak nemohli vystúpiť a upozorniť verejnosť na to, kde vedenie mesta zlyháva. Sú to len ďalšie zákulisné tahty. Čo si o tom majú myslieť občania? Napr. určite by ich zaujímalo, ako to bude s historickým prameňom Medokýš, ktorý je momentálne v dezolátnom stave, lebo jeho majiteľia doň neinvestujú. No a keďže mesto nemá žiadny vlastnícky alebo nájom-

ný vzťah k tomuto pozemku, nemôže do tohto investovať svoje peniaze. Preto som ako člen výboru našejestskej časti inicioval stretnutie s vlastníkmi s cieľom nájsť spôsob, ako na záchranu tohto navštevovaného miesta použiť peniaze z VMČ. Ďalšou témou je problém pri cyklistoch, ktorí v rýchlosti prechádzajú popred vchody bytových domov. Je to vec, ktorá sa dá jednoducho odstrániť, len ju treba riešiť. O tomto, ale aj ďalších problémoch sa malo hovoriť v bode rôzne. Žiaľ, nebo-

lo nám to umožnené. Azda to nedospeje do štádia, že sa iba stretneme a nebudeme môcť k ničomu vystúpiť. Že bude stačiť iba dva razy stlačiť tlačidlo a všetci pôjdeme domov, pretože sa všetko dohodne za chrbtom. Toto je to plnenie volebného programu? Predsa primátor kandidoval s tým, že budú verejné komisie, v ktorých môžu byť občania aktívni a hovoriť svoje názory? Vlna kritiky sa po tých kauzách (Martinské hole, „Hurbanka“, zámena pozemkov jedného z poslancov, zrušenie dotácií, zmena financovania mesta bez informovania navonok, rozpočet

schválený iba 15 hlasmi, čo je menej ako polovica všetkých poslancov v zastupiteľstve a ďalšie) rozširuje. Onedlho vstúpime do druhého polčasu volebného obdobia. V tom prvom vedenie neuspokojilo, preto sa nečudujem, že nespokojnosť občanov rastie. Keď budú nad'alej pribúdať zlé, chaotické rozhodnutia a chyby vedenia mesta, potom sa to nezlepší. Dokonca sa objavujú správy (aj od voličov primátora), že – „už, aby sa to skončilo“, a že sa odpočítava čas súčasnemu vedeniu mesta.“
Stranu pripravil: Ľubomír Chochula